

NTO

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

Årsrapport

INNHold

OM NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING	6
STYRETS MELDING 2021	8
STYRE, UTVALG OG KOMITEER	12
VIRKSOMHETSBERETNING 2021	16
HØRINGSUTTAELSE TIL STATSBUJSJETTET 2022	42
UTTAELSE TIL TILLEGGSPROPOSISJONEN 2022	56
ÅRSREGNSKAP 2021	62
MÅL FOR NTOS INTERESSEPOLITISKE ARBEID OG BEREDSKAP SARBEID	74
NTOS VEDTEKTER	78
NTO-MEDLEMSKAP	80
MEDLEMSOVERSIKT 2021	81

OM NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING (NTO) ER EN INTERESSE- OG ARBEIDSGIVERORGANISASJON FOR PROFESJONELLE, OFFENTLIG STØTTEDE VIRKSOMHETER SOM PRODUSERER, PROGRAMMERER ELLER FORMIDLER LEVENDE MUSIKK OG SCENEKUNST, ELLER HAR ANNEN SÆRSKILT TILKNYTNING TIL BRANSJEN.

Foreningen organiserer alle landets større, offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og levende musikk. NTO arbeider for at musikk- og scenekunstinstitusjonene skal ha best mulige rammevilkår for å produsere og formidle musikk og scenekunst av høyest mulig kvalitet til flest mulig, samt at institusjonene skal kunne utvikle seg i henhold til egne visjoner og mål. Vi driver utstrakt interessepolitisk arbeid, utrednings- og dokumentasjonsarbeid og annen kunnskapsproduksjon.

NTOs medlemmer har karakter av å være faste/varige, profesjonelle institusjoner, som eksisterer uavhengig av de kunstnerne som en gang etablerte virksomheten, med skiftende kunstnerisk ledelse og ordnet arbeidsgiveransvar.

Medlemmene er i det øvrige organisert ulikt med forskjellige driftsformer og arbeidsmåter, og med ulik vektning av egenproduksjon, samproduksjon og programmering av gjestespill. Hver enkelt institusjon ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter, som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

NTO har som mål å bidra til at medlemmene utvikler seg som profesjonelle arbeidsgivere og styrker sin kompetanse som formidlere av musikk og scenekunst. Vi søker å engasjere flest mulig av medlemmene i viktige bransjespørsmål og jobber aktivt for å bygge og vedlikeholde ulike bransjenettverk og møteplasser på musikk- og scenekunstmrådet.

STYRETS MELDING 2021

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING (NTO) REPRESENTERTE VED UTGANGEN AV 2021 51 PROFESJONELLE, OFFENTLIG STØTTEDE VIRKSOMHETER INNENFOR MUSIKK OG SCENEKUNST.

Pandemien kastet lange skygger over kulturlivet også i 2021, og preget selvsagt foreningens hverdag og prioriteringer. Streiken som rammet mange av medlemmene høsten 2021 ble en ekstra tung byrde i et allerede krevende år for mange.

Bransjen har etter styrets mening stått gjennom også dette året på imponerende vis. Selv om krisebegrepet har preget overskriftene og selv om særlig Oslo- og Østlandsområdet opplevde lange perioder med arrangementsforbud, er det viktig å minne om at det i landet sett under ett ble spilt og ikke minst produsert hele tiden. Med ansvarlighet og forsiktighet både bak og på scene og podium, og for skiftende saler helt ned til 20 personer.

Tillit er et sentralt ord i det norske demokratiet. Pandemien har vist at myndighetene kan ha tillit til at musikk- og scenekunstinstitusjonene gjør sitt ytterste for å være trygge arbeidsgivere, skape trygge og gode opplevelser for publikum, og beskytte virksomhetens økonomi og autonome kunstneriske kjerne.

Samtidig er det viktig at vi også har tillit til at myndighetenes restriksjoner og anbefalinger faktisk er forholdsmessige, kunnskapsbaserte, omforente og forståelige. Imidlertid kan ikke politikere og helsemyndigheter i lengden basere seg på blind tillit når hverken beslutningsgrunnlaget, begrunnelser eller prioriteringer er kjent. Gjennom året var det mange eksempler på en voksende frustrasjon i hele kulturlivet. Ved utgangen av 2021 var det tegn til et endret ordskifte og et mer kritisk blikk på sammenhengen mellom tiltak og konsekvenser. Lærdommen er dog stadig at

I 2022 runder NTO sine første 60 år. Det er en forening med store ambisjoner som tar fatt på jubileumsåret.

forståelsen for institusjonenes viktige roller som møteplasser og ytringsarenaer aldri må tas for gitt. NTO vil fortsette å insistere på at de kunstneriske og samfunnsmessige konsekvensene av at kulturlivet ble stengt ned under pandemien må utredes i et bredere perspektiv enn smittevern alene.

TILSKUDDSFORVALTNING, RAMMEVILKÅR OG ØKONOMI

Den er gledelig å registrere at etter år med standhaftig arbeid virker nå den tverrpolitiske oppslutningen om en velfungerende finansieringsordning hvor staten tar hovedansvaret tryggere enn på lenge, men denne saken vil uansett alltid være prioritert på NTOs agenda.

I alle våre høringssvar og myndighetsinnspill har vi i tråd med foreningens beste tradisjoner lagt vekt på å forsvare medlemmenes kunstneriske autonomi og økonomiske rammebetingelser.

Vi legger vekt på å kommentere tydelig alle tendenser til dreining fra rammetilskudd til prosjektfinansiering, uthulinger eller brudd på armlengdeprinsippet og ikke minst det vi oppfatter som en pågående politisering av et

ekspanderende byråkrati på avstand fra departementet.

NTO er urolige for uforklarte endringer i tilskuddsforvaltningen og overføring av oppgaver fra Kulturdepartementet til Kulturrådet, en sak som preget vårt styrelederseminar på Det Norske Teatret i september og en sak vi vil følge med stort alvor framover.

Foreningen har gjennom året argumentert for at smittevernrestriksjoner fortløpende følges opp med kompenserende tiltak så lenge pandemien varer. Samtidig har vi understreket at ekstraordinære tilskudd knyttet direkte og alene til myndighetspålagte smittevernrestriksjoner ikke er tilstrekkelig som kompensasjon for uoverskuelige langtidskonsekvenser av pandemien.

Det som best kan bøte på denne usikkerheten er at institusjonenes rammetilskudd styrkes, og at de i det minste kompenseres fullt ut for forventet lønns- og prisvekst som et første steg i en gjenoppbygging av institusjonsøkonomien etter syv år med akkumulerte kutt i rammen. FAFO-rapporten NTO delfinansierte i 2021 om ABE-reformens effekter på våre medlemmers rammer viste at det var et politisk valg å utsette institusjonene for kutt, og at kuttene definitivt har rammet kjernevirksomheten.

Vi skal fortsette å være grundige i arbeidet med våre politiske kjernesaker, og utålmodige i arbeidet med å få på plass en bedre kulturlov.

2021 OG FORBI

I 2022 runder NTO sine første 60 år. Det er en forening med store ambisjoner på sine medlemmers vegne som tar fatt på jubileumsåret.

Vi skal fortsette å være grundige i arbeidet med våre politiske kjernesaker, og utålmodige i arbeidet med å få på plass en bedre kulturlov.

Vi vet at våre medlemmer, parallelt med den utmattende pandemiutfordringen, jobber utrettelig videre med profesjonell nysgjerrighet mot det egentlige målet: kunstnerisk utvikling og gode publikumsmøter. Vi vet at vi skal finne tilbake til publikum og at vi skal være troverdige langsiktige partnere og gode arbeidsgivere.

I februar 2021 vedtok styret i NTO en overordnet klimaplakat som beskriver foreningens forventninger til egne medlemmer. Sentralt er som alltid samarbeid og kunnskapsdeling. Sommeren 2021 var vi medstiftere av Word Expression Forum. Ulike vinklinger på temaet mangfold er på agendaen i alle nettverksmøter. Vi skal fortsatt jobbe med samtidens mange utfordringer, med representasjon og

mangfold, med bærekraft og med ytringsfrihet. Og vi skal først og fremst gjøre det med vår urgamle oppskrift for kommunikasjon: samle levende mennesker til levende møter.

Foreningens ambisjon er å fortsatt skape gode møteplasser for våre medlemmer, og sørge for kompetansedeling og kunnskapsbasert kulturpolitikk. En viktig møteplass som Heddadagene ble avviklet digitalt med et etter forholdene imponerende seminarprogram. Heddaprisen måtte dessverre avlyses og utdelingen i juni 2022 vil se to sesonger under ett.

Selv om også årsmøtet og mange andre møteplasser ble digitale i 2021, opplevde vi også at sprekken i skylaget om høsten ga oss mulighet til gode fysiske samlinger for medlemmene og for nordiske kollegaer – noe som bekreftet verdien av å møte mennesker og lærte oss alle noe om hva vi har savnet.

Erfaringene fra disse to årene har styrket styrets tro på betydningen av bransjesamhold og verdien av å utvikle dette videre.

ØKONOMI OG ADMINISTRASJON

Årsregnskapet for 2021 er gjort opp med et overskudd på kr 65 440. Foreningens egenkapital utgjør etter dette kr 4 377 145. Styret mener at årsregnskapet gir et riktig bilde av NTOs eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Medlemskontingenten styret kalte inn i 2021 var på 0,24 % av medlemmenes offentlige støtte.

NTO har ved utgangen av 2021 fire fast ansatte. Eksterne konsulenter benyttes når sakskomplekset krever det og økonomien tillater det. Styret har i 2021 hatt 8 møter, de fleste gjennomført digitalt. Styremedlemmer i NTO mottar ikke honorar.

Ved utgangen av 2021 var tre av fire ansatte i NTO kvinner. I styret var det fem menn og fire kvinner. Av varamedlemmene var to menn og to kvinner.

Som følge av pandemien har langt de fleste av årets arbeidsdager blitt tilbragt på hjemmekontor. Foreningens arbeidsmiljø betegnes som godt, og arbeidet med å etablere rutiner og

NTOs styre og direktør samlet til møte i Kilden teater og konserthus. Fra v.: Geir Rebbestad (vara), Bernt Bauge, Marta Færevaaag Hjelle, Sunniva Steine (vara), Tone Tjemsland, Geir Bergkastet, Emnet Kebreab (vara), Are Nakling, Kristian Lykkeslet Strømskag (vara), Morten Gjeltén (direktør). Ikke til stede: Elisabeth Egseth Hansen, Tor Lægreid, Erik Ulfsby, Inger Østensjø
Foto: Lars Gunnar Liestøl

rapportering med det mål for øye å redusere klimabelastningen som følge av foreningens arbeid fortsetter.

Styret vil uttrykke anerkjennelse for administrasjonens arbeid i utfordrende tider, og ikke minst for arbeidet med å holde dialogen og samholdet i bransjen ved like gjennom en rekke åpne digitale møter ved alle korsveier hvor regler og restriksjoner har endret seg. Høsten 2021 flyttet foreningen inn i nye lokaler i Rosenkrantzgate 9 i Oslo. Det er styrets forventning at dette blir et godt

arbeidssted for de ansatte og en viktig og mye benyttet møteplass for alle medlemmene.

Oslo, 2. mars 2022

Marta Færevaaag Hjelle (leder)
Tor Lægreid (nestleder)
Bernt Bauge
Geir Bergkastet
Elisabeth Egseth Hansen
Are Nakling
Tone Tjemsland
Erik Ulfsby
Inger Østensjø

STYRE, UTVALG OG KOMITEER

NTO ER OPPTATT AV Å INVOLVERE MEDLEMMENE I BREDDEN AV FORENINGENS ARBEIDSOMRÅDER OG HAR EN REPRESENTATIV BESLUTNINGSSTRUKTUR. I TILLEGG TIL STYRET, ER MEDLEMMENE REPRESENTERT I EN REKKE UTVALG OG KOMITEER SOM NTOS ORGANER OPPNEVNER REPRESENTANTER TIL.

NTOs styreleder Marta Færevaaag Hjelle
Foto: Lars Gunnar Liestøl

STYRET

I NTOs styre sitter direktører, styreledere, teatersjefer og kunstneriske ledere fra NTOs medlemsorganisasjoner. Styret teller ni styremedlemmer og fire numeriske varamedlemmer og kommer sammen minimum seks ganger i året. NTOs styre for 2021/2022 ble valgt på NTOs årsmøte 25. mars 2021. En styreperiode er på ett år.

Styreleder og nestleder

Marta Færevaaag Hjelle (styreleder),
direktør Nationaltheatret

Tor Læg Reid (nestleder), direktør
Arktisk Filharmoni

Styremedlemmer

Bernt Bauge, administrerende direktør
Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien

Geir Bergkastet, administrerende
direktør Den Norske Opera & Ballett

Elisabeth Egseth Hansen, teatersjef
Trøndelag Teater

Are Nakling, direktør Nordland Teater

Tone Tjemsland, direktør Carte Blanche

Erik Ulfsby, teatersjef Det Norske
Teatret

Inger Østensjø, styreleder Rogaland
Teater

Varamedlemmer

Kristian Lykkeslet Strømskag,
teatersjef Teatret Vårt

Emnet Kebreab, styreleder
Teater Manu

Geir Rebbestad, direktør Kristiansand
Symfoniorkester/Kilden teater og
konserthus

Sunniva Steine, administrativ leder
Dansens Hus

Valgkomité

Olaf Mackenzie (leder), direktør
Bergen Nasjonale Opera

Nora Evensen, teatersjef Turnéteatret
i Trøndelag

Hans Antonsen, direktør Det Norske
Teatret

NORSK TEATERLEDERFORUM (NTLF)

Norsk teaterlederforum (NTLF) ledes
av et arbeidsutvalg på fem med-
lemmer, som velger sin egen leder.
Arbeidsutvalget for 2021/2022 ble
valgt på NTLFs årsmøte 25. april 2021.

NTLFs arbeidsutvalg

Solrun Toft Iversen (leder), teatersjef
Det Vestnorske Teateret

Hans Antonsen, direktør Det Norske
Teatret

Glenn André Kaada, teatersjef
Rogaland Teater

Arne Nøst, teatersjef Riksteatret

Ingrid Rognes Solbu, økonomi- og
administrasjonsleder Rosendal Teater

NTLF-representanter til eksterne komiteer og juryer

Juryen for Ibsenprisen

Nora Evensen, teatersjef Turnéteatret
i Trøndelag

Uttakskomiteen for Årlig Audition

Morten Joachim Henriksen, teatersjef
Haugesund Teater

NTO – MUSIKK

NTO – musikk ledes av et arbeids-
utvalg på fire personer som velger
sin egen leder. Arbeidsutvalget for
2021/2022 ble valgt på forumets års-
møte 18. februar 2021.

NTO – musikk arbeidsutvalg

Thorstein Granly (leder), direktør Det
Norske Blåseensemble

Laila Melkevoll, daglig leder BIT20
Ensemble

Geir Rebbestad, direktør Kristiansand
Symfoniorkester

Ingvild Skaatan, daglig leder Det
Norske Solistkor

Solrun Toft Iversen, leder i NTLF og Hedda-
komiteen | Foto: Det Vestnorske Teateret

Thorstein Granly, leder i NTO – musikk
Foto: Veronica van Groningen

Det Norske Kammerorkester ved Per Erik Kise Larsen var blant arrangørene bak Nordisk orkesterkonferanse 2022. | Foto: Skjalg Vold

NTO – musikkrepresentanter i ulike grupper og komiteer

Arbeidsgruppe for felles digital satsing

Thorstein Granly, direktør Det Norske Blåseensemble

Bernt Bauge, administrerende direktør Bergen Filharmoniske Orkester

Henning Målsnes, kommunikasjonssjef Bergen Filharmoniske Orkester

Kenneth Fredstie, markeds- og kommunikasjonssjef Den Norske Opera & Ballett

Stein Erik Bakken, seksjonsleder IT, Kilden Teater og Konserthus

Styringsgruppen i Norsk Musikkarv

Håvard Vegge, orkestersonskjef Den Norske Opera & Ballett

Norske representanter i den nordiske planleggingskomiteen for Nordisk orkesterkonferanse

Rolf Lennart Stensø, orkestersonskjef Kringkastingsorkestret

Marianne Dyrnes Vallat, spesialrådgiver NTO

NORDISK TEATERLEDERRÅD

Norske representanter i Nordisk teaterlederråd:

Erik Ulfsby, teatersjef Det Norske Teatret

Elisabeth Egseth Hansen (vara), teatersjef Trøndelag Teater

Morten Gjeltén, direktør NTO

HEDDAKOMITEEN

Hedda komiteen består av syv medlemmer og er sammensatt av representanter for NTOs medlemsmasse og eksterne representanter. Komiteen oppnevnes av NTOs styre for ett år av gangen og fungerer fram til og med sesongens prisutdeling.

Hedda komiteen 2020/2021 og 2021/2022

Solrun Toft Iversen (leder), teatersjef Det Vestnorske Teateret

Valborg Frøysnes, teatersjef Kilden teater

Thomas Talawa Prestø, kunstnerisk leder Tabanka Dance Compnay

Randi Stene, operasjonssjef Den Norske Opera & Ballett

Tone Tjemsland, direktør Carte Blanche

Erik Ulfsby, teatersjef Det Norske Teatret

Astrid Sletbakk, tidligere teaterkritiker i VG (2020/2021)

Mariken Lauvstad, frilans skribent, underviser og dramaturg (2021/2022)

ARBEIDSGRUPPE FOR NORDISK ORKESTERKONFERANSE 2021

Per Erik Kise Larsen, direktør Det Norske Kammerorkester

Ingrid Røynesdal, administrerende direktør Oslo-Filharmonien

Rolf Lennart Stensø, orkestersonskjef Kringkastingsorkestret

Håvard Vegge, orkestersonskjef Den Norske Opera & Ballett

SCENEKUNST.NO

Styremedlemmer foreslått av NTO:

Glenn André Kaada, teatersjef Rogaland Teater

Erik Årslund, kommunikasjonssjef Dansens hus

Rolf-Inge Pedersen Hjelseth, informasjonssjef Teatret Vårt (varamedlem)

ÅRETS KRITIKK – TEATER, MUSIKK, DANS

Jurymedlem foreslått av NTO i juryen for Årets kritikk 2021:

Kristian Lykkeslet Strømskag, teatersjef Teatret Vårt

SKUESPILLER- OG DANSERALLIANSEN

Styremedlemmer oppnevnt av NTO for 2021/2022

Gunnar Thon Lossius

Ingvild Hellum (varamedlem)

DRAMATIKKENS HUS

Styremedlem oppnevnt av NTO:

Tom Remlov, tidligere teatersjef, styreleder ved Bergen Nasjonale Opera, Det Norske Kammerorkester og Østfold Internasjonale Teater

Kristian Lykkeslet Strømskag, jurymedlem Årets kritikk – teater, musikk, dans
Foto: Teatret Vårt

VIRKSOMHETS- BERETNING 2021

NTO HAR SOM MÅL AT PROFESJONELL KUNST SKAL VÆRE
TILGJENGELIG FOR FLEST MULIG OG ARBEIDER FOR Å
OPPRETTHOLDE OG STYRKE MEDLEMMENES POLITISKE OG
ØKONOMISKE RAMMEVILKÅR OG KUNSTNERISKE HANDLINGSROM.

NTO driver utstrakt interessepolitisk arbeid, utrednings- og dokumentasjonsarbeid og annen kunnskapsproduksjon. Vi arbeider for at medlemmene styrker sin kompetanse som formidlere av musikk og scenekunst, samt utvikler seg som profesjonelle arbeidsgivere. Administrasjonen er sekretariat for en rekke av foreningens utvalg, diskusjonsfora og andre bransjeinitiativ.

Foreningen har en representativ beslutningsstruktur med et styre som i størst mulig grad gjenspeiler medlemsmassen. Alle NTOs interessepolitiske synspunkter og andre viktige avgjørelser behandles av NTOs styre på vegne av medlemmene. Styret velges av årsmøtet som er foreningens høyeste organ.

Nytt medlem i 2021

NTO fikk ved utgangen av året 2021 gleden av å ta imot et nytt medlem: I desember ble Nordic Black Theatre, som holder til i Caféteatret i Oslo, medlem i det faglige og bransjepolitiske fellesskapet som NTO representerer. Foreningen teller med dette 51 medlemmer.

Nordic Black Theatre har som formål å styrke det kulturelle samarbeidet mellom kunstnere på tvers av landegrenser gjennom profesjonell teatervirksomhet og er etter NTOs syn en viktig og tydelig institusjon i en spennende utvikling.

INTERESSEPOLITIKK

NTO jobber kontinuerlig med å fremme kulturpolitiske saker og prinsipielle standpunkt som angår medlemmene i relevante fora. Foreningen arbeidet aktivt gjennom hele året for å spre kunnskap om bransjen til politikere, embetsverk, media og andre, og utarbeidet blant annet innspillene og uttalelsene som følger til nasjonale myndigheter.

Innspill til statsbudsjett

2021-BUDSJETTET

Da regjeringen på nyåret la frem sitt forslag til endringer i statsbudsjettet for 2021, i forbindelse med pandemien, lå det ingen ytterligere kompenserende tiltak for NTOs medlemsmasse i forslaget. Vi sendte derfor i februar et innspill til Kulturdepartementet, hvor vi påpekte nødvendigheten av at disse langtidsplanleggende institusjonene gis en garanti for at de blir kompensert i rammetilskuddet for tapte inntekter og merkostnader som følge av varierende smittevernrestriksjoner. Vi viste til at så vel kunstnerisk planlegging, ansvarlig økonomistyring og god ressursutnyttelse avhenger av dette.

Vi var derfor glade for at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2021, som ble lagt frem i mai, foreslo samlet 15 mill. kroner til musikk- og scene-kunstinstitusjonene for å kompensere for tap av egeninntekter. I vår uttalelse ba vi imidlertid Stortinget om å sikre institusjonene nødvendig forutsigbarhet ved å bidra til at det gis økonomiske garantier, samt at fremtidige

kompenserende tiltak er mer treffsikre ved at de er basert på individuelle vurderinger av institusjonenes reelle behov.

2022-BUDSJETTET

NTOs interessepolitiske hoveddokument, innspillet til Kulturdepartementets arbeid med statsbudsjettet for det kommende året, ble som vanlig sendt medio juni. Vi rettet i 2021 særlig oppmerksomheten mot usikkerheten knyttet til kommende publikumsinntekter og anmodet om full lønns- og priskompensasjon, samt at institusjonsøkonomien gjenoppbygges til samme nivå som forut for de årlige akkumulerte ABE-kuttene. Vi mente at en slik restituerende av økonomien er nødvendig for å sikre handlingsrom til å opprettholde aktivitets- og kvalitetsnivået, ta kunstnerisk risiko og iverksette nye satsinger. Vi pekte også på at det ikke må omfordelles midler fra rammetilskuddet til politisk prioriterte prosjekter.

Vi ba også om at kultursektoren prioriteres høyere og at de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonenes rolle i gjenoppbyggingen av kultursektoren anerkjennes – både som vitaliserende kompetansemiljø for store deler av kulturlivet, som de viktigste arbeidsgiverne for kunstnerne og som trygge møteplasser og ytringsarenaer i et velfungerende demokrati. Videre oppfordret vi til at både beredskapsplaner og tiltak i en videre gjenåpningsfase er basert på den kunnskapen som er opparbeidet gjennom pandemien.

Forslag til statsbudsjett for 2022 – nøkkeltall for musikk- og scenekunstinstitusjonene

Nominell økning i rammen	1,9 %
Forventet lønnsvekst	3,0 %
Forventet prisvekst	1,3 %

Kilde: Meld. St. 1 (2021–2022) – Nasjonalbudsjettet

Vi anmodet også om at ordningen med faste fordelingsnøkler knyttet til Stortingets budsjettvedtak videreføres for å sikre økonomisk forutsigbarhet for musikk- og scenekunstinstitusjonene med delt finansiering, og derigjennom bidra til målet om et mest mulig likeverdig tilbud i hele landet. Samtidig må dialogen mellom forvaltningsnivåene repareres, og staten ta sitt ansvar for at fylkeskommuner og kommuner sikres økonomiske vilkår for å opprettholde sin andel av den offentlige finansieringen.

Videre anmodet vi om at det gjøres en innsats for å forebygge hets og trakassering av kunstnere i den offentlige debatten. De redaksjonelle medienes håndtering av dette sakskomplekset bør undersøkes særskilt, sammen med det ansvaret som politikere og forvaltningen har for kvalitets-sikring av fakta og etterrettelighet.

Regjeringsskifte

Høstens Stortingsvalg ga Norge en ny regjering bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Regjeringen tiltrådte 14. oktober, og Arbeiderpartiets Anette Trettebergstuen ble utnevnt til kultur- og likestillingsminister. I vår kommen-

tar til regjeringsplattformen, som ble sendt Kulturdepartementet 15. oktober i form av et innspill til den nye regjeringens kommende tilleggsproposisjon, pekte vi blant annet på at det er gledelig at vi har fått en regjering som vil gjennomføre et nytt kulturløft, sikre institusjonene, satse på det frie feltet og styrke kunstnernes økonomi og arbeidsvilkår. Alt dette henger tett sammen og vi ba samtidig regjeringen om å reversere både ABE-kuttet og oppgaveoverføringene til Kulturrådet, samt å styrke dialogen mellom forvaltningsnivåene.

I den avtroppende regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022, fikk de fleste av NTOs medlemmer en nominell økning i rammen på om lag 1,9 prosent, mens forventet lønnsvekst for 2022 var på 3 prosent og prisvekst på 1,3 prosent. Det ekstraordinære Covid-19-tilskuddet var tatt ut av rammen, noe som betyr at institusjonene med budsjettframlegget fikk en realnedgang og svekkede rammevilkår for åttende år på rad.

I vår høringsuttalelse som ble sendt 23. oktober til Stortingets nye familie- og kulturkomité understreket vi blant

Etter nærmere to år med pandemi har institusjonene bevist at de er trygge fellesarenaer.

annet at så vel ABE-kuttet som oppgaveoverføringene til Kulturrådet må reverseres, dialogen mellom forvaltningsnivåene styrkes og gode produksjons- og formidlingslokaler sikres. Høringsuttalelsen kan leses i sin helhet på side 42.

Øvrige innspill til koronarestriksjonene

I tillegg til NTOs ulike innspill til statsbudsjettene for 2021 og 2022 om de økonomiske konsekvensene av Covid-19 for musikk- og scenekunstinstitusjonene, utarbeidet foreningen gjennom året også en rekke andre brev og innspill til myndighetene vedrørende bransjens ulike utfordringer og behov som følge av pandemien og smittevernrestriksjonene.

Felles for disse innspillene var blant annet at regjeringens overordnede anbefalinger burde være tilstrekkelig også for musikk- og scenekunstbransjen dersom man har tillit til de profesjonelle arrangørene, samt en oppfordring til statlige myndigheter om en tettere dialog med bransjen for å sikre restriksjoner med bred legitimitet og tillit til lokale myndigheter.

I januar sendte NTO og en rekke bransjeorganisasjoner et brev til Helse- og omsorgsdepartementet vedrørende en ny vurdering av kravet om fast-monterte seter.

Samme måned kritiserte vi også innføringen av kommunegrense som nytt kriterium for retten til å være publikum og etterlyste på ny bedre kommunikasjon og mer samkjørt informasjon om hvordan regjeringens råd og regler skal tolkes av bransjen. Senere stilte vi oss også bak KS' henvendelse til Helsedirektoratet og Kulturdepartementet om at anbefalingen om ikke å blande kulturpublikum fra ulike kommuner burde revurderes i lys av den lokale smittesituasjonen.

I begynnelsen av februar sendte vi vårt første innspill til Kulturdepartementets arbeid med en gjenåpningsplan for kulturlivet, hvor vi understreket at en slik plan må ha som mål å bidra til en høyere prioritering av kultursektoren i den generelle gjenåpningen av samfunnet. I tillegg ba vi om at en rekke urimelige restriksjoner revurderes og erstattes av mer differensierte og treffsikre tiltak, og at aktørene sikres større forutsigbarhet.

Flere av de samme momentene spilte vi inn til Stortinget i forbindelse med SVs representantforslag om en gjenåpningsplan for kulturlivet, samt i vårt innspill medio mars til Kulturdepartementet vedrørende konsekvenser av Covid-19 for den kommende scenekunststrategien. Vi understreket at scenekunstinstitusjonene ble hardt rammet av publikumsbegrensninger, reise- og karantenebestemmelser og generelt krevende produksjonsvilkår og at behovet for en offensiv gjenåpningsplan var stort.

Etter lange perioder med et helt eller delvis nedstengt kulturliv og korte perioder med muligheten for å kunne invitere et større publikum inn i salene, så vi på tampen av året, med omikron-varianten og stigende smittetall, igjen signaler om en langt mer restriktiv periode med svært inngripende tiltak.

NTO ba derfor i begynnelsen av desember myndighetene om ikke å ukritisk gripe til antallsrestriksjoner og nedstenging av kulturlivet med den generelle henvisning til å få ned mobiliteten i samfunnet, men snarere søke å kombinere god smittekontroll med et åpent sivilsamfunn, som blant annet legger til rette for kunstneriske ytringer og levende kunstmøter.

«Et dukkehjem – 15 år etter», Hålogaland Teater
Foto: Knut Åserud

Vi understreket at etter nærmere to år med pandemi har de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene bevist at de er trygge fellesarenaer med gode rutiner og god kontroll over smitte- og publikumsituasjonen, og uten påvist smittespredning blant publikum, og at vi derfor må kunne forvente mer målrettede og forholdsmessige tiltak denne gangen. Vi fremførte disse argumentene på Kulturdepartementets status- og innspillsmøte vedrørende konsekvenser av COVID-19 for kultursektoren og leverte et utdypende skriftlig innspill i etterkant av møtet.

Organisering av norsk kulturpolitikk

I det årlige budsjetttrundskrivet fra Kulturdepartementet til musikk- og scenekunstinstitusjoner fremkom det at Norsk kulturråd fra og med 2021 skal «hjelp» departementet i arbeidet med budsjettøkninger og statistikk fra institusjonene på kap. 323, post 70 – med et foreløpig unntak av de seks institusjonene med statlig eierskap, samt tre store institusjoner som mottar 100 prosent av det offentlige tilskuddet fra staten. På et senere møte ble det informert om at det tas sikte på at endringen skal omfatte samtlige av institusjonene på statsbudsjettets kap. 323, post 70 f.o.m. 2022. Institusjonene ble videre informert om at ansvar for dialog, søknadsbehandling og vurdering av måloppnåelsen flyttes til Kulturrådet.

Bransjen observerte med dette at Kulturdepartementet dermed tok det

neste steget i overføringen av ansvar for den administrative tilskuddsforvaltningen for musikk- og scenekunstinstitusjonene til Kulturrådet, til tross for at departementet før jul 2020 opplyste om at det ikke forelå noen slike planer, og uten at disse endringene var forelagt Stortinget, enda mindre de berørte institusjonene.

I midten av februar sendte NTO et brev til Stortingets familie- og kulturkomité, hvor vi ba Stortinget om å stoppe denne ansvarsoverføringen og omorganiseringen, som etter NTOs syn føyer seg inn i en skrittvis utvidelse av Norsk kulturråds mandat. Vi pekte samtidig på det urovekkende ved at departementet avviste at Kulturrådets mandat er utvidet, mens Kulturrådet selv understreket at de har styrket og utvidet sitt mandat gjennom økte forvaltnings- og utviklingsoppgaver.

Profesjonell kunst til barn og unge

Også regjeringens barne- og ungdomskulturmelding *Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge*, som ble fremlagt i mars, pekte etter NTOs syn mot en uheldig dreining i norsk kulturpolitikk, hvor Kulturtanken ble tildelt ytterligere innflytelse og makt gjennom tilførsel av flere oppgaver utover det opprinnelige mandatet. Meldingen foreslo å gi direktoratet en rolle i alt fra å forankre Den kulturelle skolesekken (DKS) i kunstutdanningene til å systematisere erfaringsutveksling mellom institusjoner og virksomheter med mål om at barn og unge får medvirke og påvirke.

I vår høringsuttalelse til familie- og kulturkomiteen anmodet vi Stortinget om å reversere denne utviklingen, hvor en stadig sterkere konsentrasjon av forvaltningsoppgaver og kunnskapsproduksjon – og dermed makt og innflytelse – til to voksende direktorater, Kulturtanken og Norsk Kulturråd, medfører uheldige dobbeltroller, uklar ansvarsdeling, fragmentert og detaljert styring, samt svekket dialog mellom departementet og institusjonene.

Vi uttrykte oss også sterkt kritisk mot at meldingen er preget av et rendyrket medvirkerperspektiv, hvor regjeringen uttrykker klare meninger om hvilke produksjons- og formidlingsmetoder institusjonene bør benytte seg av, og at skolesektoren skal legge premissene for kultursektoren. En nærmere refleksjon rundt kunstens egenverdi og den profesjonelle kunstens plass i barn og unges liv er fraværende i meldingen.

Musikkbruket

Creo, Norske konsertarrangører, Norsk komponistforening, Ny Musikk og NTO sendte i februar et innspill til Kulturdepartementet hvor vi ba departementet følge opp Stortingets positive merknader om Norsk scenekunstbruks vilkår for å opprette Musikkbruket, en ordning som vil kunne styrke formidlingen av profesjonell musikk til et ungt publikum og bidra til mer forutsigbare og trygge arbeidsvilkår for musikere på turné i DKS. Musikkbruket vil kunne få stor betydning for den videre utviklingen av musikktilbudet for barn og unge, særlig for tilbudet innenfor DKS.

Scenekunststrategi og etablerte kompanier

6. september presenterte Solberg-regjeringen sin lenge annonserte *Strategi for scenekunst*, med mål om å peke ut prioriteringer på scenekunstområdet for perioden 2021–2025. Dokumentet ble presentert som en strategisk gjennomgang av hele den profesjonelle scenekunsten, men fremstår i stor grad som en strategi for frittstående kompanier og kunstnere.

I vår kommentar som ble sendt 25. oktober understreket vi at en viktig del av scenekunstopolitikken er å sikre vilkårene for frittstående kompanier

og kunstnere, men også at dette ikke alene kan danne utgangspunktet for en vurdering av prioriteringer innenfor hele scenekunstområdet. Vi var sterkt kritiske til strategiens forslag om at det for institusjoner der staten er eier skal være en forutsetning for statstilskuddet at institusjonen samarbeider om co-produksjon og gjestespill med aktører med prosjektfinansiering eller som får tilskudd over post 75 i kulturbudsjettet.

Dette både legitimerer politisk inngripen i den kunstneriske friheten til selvstendige institusjoner og avdekker en manglende erkjennelse av

de mange samarbeidene mellom frie kunstinstitusjoner og frittstående kompanier og kunstnere som i dag skjer på et kunstnerisk og kulturfaglig motivert grunnlag. Disse frivillige samarbeidene skjer innenfor et mangfold av driftsformer og arbeidsmåter og er avgjørende for å sikre ytringsmangfold og sterke stedlige produksjonsmiljøer.

Samtidig var vi glade for at det i strategien varsles at systemet for periodiske og dialogbaserte institusjonsevalueringer skal videreutvikles, samt at den kvalifiserte kritikken skal styrkes.

«Habitat», Teatret Vårt
Foto: Arild Moen / Tíng

«Spectral», Ingrid Fiksdal / Fredrik Floen,
Dansens Hus, Black Box teater, BIT teater-
garasjen, APAP-Performing Europe 2020
Foto: Fredrik Floen

I vårt innspill à 16. desember til utformingen av en ny forskriftsfestet tilskuddsordning som skal sikre større økonomisk forutsigbarhet for etablerte kompanier, understreket vi at mest mulig midler må kanaliseres direkte til kompaniene og minst mulig til administrasjon, og at det derfor er lite tjenlig å etablere nye organer for å vurdere kompanienes kunstneriske kvalitet. Mange av disse kompaniene er viktige samarbeidspartnere for NTOs medlemmer, og programmerende teatre som Black Box teater, BIT Teatergarasjen, Rosendal Teater og Dansens Hus er for eksempel blant de viktigste formidlerne og co-produsentene av mange av scenekunstkompanienes forestillinger.

Bygg og infrastruktur

Logistikken i det norske teaterlandskapet henger nøye sammen, og den vedvarende usikkerheten rundt Nationaltheatrets mulighet for kunstnerisk kontinuitet og videreutvikling i rehabiliterings- og byggeperioden påvirker hele feltet.

NTO sendte derfor 15. januar et brev kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja, hvor vi ba statsråden om en snarlig avklaring når det gjelder teatrets behov for en midlertidig hovedscene i interimsperioden. Kvalitet og utvikling i teaterproduksjon krever kontinuitet, og svekket produksjonskapasitet ved Nationaltheatret betyr et svekket norsk scenekunsthelt.

Internasjonalt

NTO leverte 15. mars et innspill til regjeringens arbeid med en internasjonal strategi for kulturpolitikken, hvor vi pekte på at en internasjonal strategi må legge til grunn hele bredden av utveksling og samarbeid og forankres i overordnede kulturpolitiske mål om kvalitet og ytringsmangfold. Etter NTOs syn bør det overordnede ansvaret ligge til Kulturdepartementet, men må være godt samordnet med Utenriksdepartementet og Næringsdepartementet. Vi minnet også om at det må følge midler med om strategien skal få betydning.

KUNNSKAPSPRODUKSJON OG UNDERSØKELSER

En sentral del av NTOs arbeid er kunnskapsproduksjon- og formidling. Dette gjøres blant annet gjennom å innhente, bearbeide og presentere relevante fakta og annen kunnskap om medlemmene for å bidra til en mer informert politikkutforming og en offentlig debatt basert på kunnskap om viktige bransjespørsmål. Foreningen bestiller også ved behov ulike undersøkelser og kartlegginger og samarbeider tett med andre organisasjoner på kulturfeltet.

Publikumsundersøkelser

NTO fortsatte i 2021 sitt samarbeid med Norsk publikumsutvikling om NPU Monitor, som undersøkte publikums holdning til å besøke ulike typer arrangementer gjennom året, avhengig av smittesituasjonen, vaksinasjonsgrad og ulike smitteverntiltak. Publikum ble også spurt om sin generelle holdning til digitale arrangement.

Hensikten var å gi virksomhetene innsikt i hvordan pandemien og myndighetenes tiltak påvirket publikums vilje og evne til å delta både fysisk og digitalt, samt legge et grunnlag for så vel den fysiske gjenåpningen og den videre digitale utviklingen.

2021-versjonen av det som året før lød navnet Covid-19-monitor favnet så vel publikummet til ulike musikk- og scenekunstvirksomheter, museer, kulturhus, litteraturhus, konsertarrangører, musikk- og filmfestivaler, samt Filmweb.

Undersøkelsen ble iverksatt i mai og avsluttet i desember blant publikummet til 48 deltakende virksomheter fra hele landet. Det kom inn til sammen drøye 13 000 svar gjennom tre innsamlingsrunder. Etter hver av de tre undersøkelsene ble det utarbeidet en rapport som ble gjort tilgjengelig for de deltakende institusjonene.

3 av 10 hadde deltatt og betalt for digitale opplevelser.

Etter den siste innsamlingsrunde i november, før omikron-varianten slo til for fullt og regjeringens nye tiltak var trådt i kraft, var 7 av 10 fullvaksinerte publikummere klare for å delta på kulturarrangement. 5 av 10 ønsket fortsatt smitteverntiltak som avstand og munnbind. Det var langt flere yngre som var villige til å delta uten smittevern. Kun 1 av 10 var imot koronasertifikat.

Undersøkelsen viste også at 3 av 10 hadde deltatt og betalt for digitale opplevelser i 2021, og at yngre deltar mer enn eldre. Blant personer med funksjonsvariasjoner svarte en fjerdedel at de tror digitale opplevelser vil spille en betydelig rolle når pandemien er over, mot kun 10 % blant de uten funksjonsvariasjoner. Svarene i undersøkelsen peker mot at de digitale tilbudene også fungerer inkluderende på personer med lang reisevei, de som ikke har noen å gå samme med, og de som er hjemme med små barn.

Fafo-rapport om ABE-kutt

Høsten 2021 undersøkte forskningsinstituttet Fafo hensikten med og effektene av ABE-reformen for musikk- og scenekunstinstitusjonene. Studien ble utført på oppdrag fra NTO, Creo, Fagforbundet, Norsk tjenestemannslag (NTL) og LO-Stat og ble publisert 20. september med tittelen «ABE-reform i musikk- og scenekunstinstitusjonene – Kutt uten kunstneriske konsekvenser?»

Hedda komiteen vurderer overordnede spørsmål om Heddadagene og Heddaprisen.

Studien omfatter en spørreundersøkelse blant ledere og tillitsvalgte i de av NTOs medlemsvirksomheter som mottar driftstøtte eller direkte tilskudd fra staten, samt case-intervjuer i tolv av disse virksomhetene. Den peker blant annet på at det synes som om Kulturdepartementet har valgt å utsette musikk- og scenekunstinstitusjonene for de samme automatiske kuttene som statlige virksomheter – helt fra ABE-reformen ble innført i 2015 – selv om disse institusjonene ikke formelt sett er en del av reformen og således ikke kan sies å skulle «avbryråkratiseres».

Undersøkelsen viser at kuttene ikke har virket etter hensikten, men snarere gått utover den kunstneriske kjernevirksomheten og tilbudet til publikum. I tillegg har kuttene påvirket bruk av frilansere og midlertidig ansatte. Videre peker den på at de flate, årlige kuttene i institusjonenes grunnbevilgninger, kombinert med en omfordeling av midlene til ulike politisk styrte satsinger, innebærer at virksomhetenes kunstneriske valg og prioriteringer i noe større grad blir politisk styrt.

For NTOs medlemmer tilsvaret den akkumulerte effekten av det årlige osthøvelkuttet samlet over 100 millioner kroner pr. 2021.

HEDDADAGENE OG HEDDAPRISEN

NTO er eier og ansvarlig arrangør av to store, årlige bransjearrangement som er viktige referansepunkter i det norske teatermiljøet og bidrar til å synliggjøre norsk scenekunst for et større publikum: Heddaprisutdelingen med de høythengende Heddaprisene, som har som formål å hedre fremragende prestasjoner i norsk scenekunst og stimulere til økt kvalitet, og scenekunsthelgen Heddadagene som normalt finner sted i Oslo i juni og som er både utledet av og leder opp mot prisutdelingen.

Der de Heddanominerte velges ut av en samlet, uavhengig fagjury, presenterer festivalen i et normalår et bredt utvalg forestillinger som de ulike institusjonene og kunstneriske lederne selv har plukket ut som sine foretrukne bidrag.

Begge arrangementene er resultat av NTO-teatrenes ønske om samarbeid og ambisjoner om å bidra til utviklingen av norsk scenekunst og er finansiert ved at de deltakende institusjonene betaler en fast årlig kontingent til henholdsvis Heddaprisen og Heddadagene.

NTO er eier og arrangør av prisen, i tett samarbeid med vertsteatret og med tilskudd fra Norsk teaterlederforum. Når det gjelder festivalen står teatrene selv som arrangører, mens NTO er formell eier og har prosjektansvar, med en egen tilsatt prosjektleder og kommunikasjonsansvarlig i deltidsstilling.

Hedda komiteen

Hedda komiteen vurderer overordnede spørsmål om Heddadagene og Heddaprisens formål og innretning, slik som omfang og representativitet, forankring, eierskap, finansiering og mulige samarbeidspartnere. Komiteen har ansvar for å oppnevne Heddajuryen, utarbeide juryens retningslinjer, vurdere tildelingskriterier, justere priskategorier, samt kåre vinner av Heddakomiteens ærespris.

I sammensetningen av juryen legger komiteen vekt på bredde i teatersyn, kompetanse, alder, bakgrunn og geografisk spredning.

Hedda komiteen består av syv medlemmer som alle oppnevnes av NTOs styre. Minimum én person skal velges utenfor NTOs og NTLFs medlemsmasse.

Heddadagene 2021

Scenekunsthelgen Heddadagene skulle normalt ha funnet sted 4. – 13. juni i Oslo, som et samarbeid mellom 35 scenekunstinstitusjoner fra hele Norge.

Da det viste seg at det dessverre ikke ble mulig å samle alle til en fysisk gjennomføring av festivalen i Oslo som planlagt, som følge av den usikre spille- og prøvesituasjonen, valgte Hedda komiteen i stedet å invitere institusjonene til en felles feiring og markering under Hedda-paraplyen for å synliggjøre at det i festivalperioden faktisk ble spilt teater for et lokalt publikum over hele landet.

Samtidig ble et rikholdig fagprogram utviklet i form av så vel digitale som fysiske arrangement.

Heddaprisen 2021

Heddaprisene 2021 skulle etter planen deles ut under en festforestilling på Det Norske Teatret søndag 13. juni. Det var dessverre ikke mulig. De mange avlysningene, utsettelsene, avkortede spilleperiodene og ulike publikums- og reiserestriksjonene som pandemien forårsaket i 2020/21 medførte store hull og mange forskyvninger i teatrenes spilleplaner og dermed en svært utfordrende vurderingssituasjon for Heddajuryen.

Hedda komiteen besluttet derfor å slå teatersesongen 2020/2021 sammen med sesongen 2021/2022 og invitere til en større prisutdeling og samlet juryvurdering i juni 2022. Det ble samtidig besluttet å utvide antall nominerte i de ulike kategoriene.

HEDDAJURYEN

Arbeidet med nominering og jurying er lagt til en fagjury oppnevnt av Hedda komiteen. Heddajuryen skal prioritere oppsetninger ved NTO-teatre som betaler kontingent til Heddaprisen, men har anledning til å inkludere øvrig profesjonell virksomhet. Juryen organiserer selv sin arbeidsfordeling.

Heddajuryen består av syv fagpersoner som sammen sine to fagutvalg er oppnevnt av Hedda komiteen. Det enkelte jurymedlem oppnevnes for to år i en rullende ordning, med mulighet for forlengelse.

Heddajuryen 2020–2022:

Andreas Wiese (juryens talsperson), rådgiver Litteraturhuset i Oslo, teateranmelder i Dagbladet

Hilde Andersen, regissør

Brynjar Bandlien, danseskunstner, førsteamanuensis Fakultet for utøvende kunsthøgskolen i Stavanger

Hedda Fredly, scenekunstanmelder for Norsk Shakespearetidsskrift og Periskop.no, høgskolelektor i drama

Anki Gerhardsen, frilans teateranmelder og journalist, mediekritisk spaltist i Aftenposten, prosjektleder i Barents Press

Petter Rosenlund, dramatiker

Mode Steinkjer, kulturredaktør og teateranmelder i Dagsavisen

Medlem av juryens danseutvalg:

Rania Broud, skribent Norsk Shakespearetidsskrift

Medlem av juryens musikkteaterutvalg:

Erik Schøyen, sceneinstruktør, instituttleder Høyskolen Kristiania

Andreas Wiese | Foto: Brian Olguin

NETTVERK OG KOMPETANSEUTVIKLING

NTO legger betydelige ressurser i å legge til rette for erfarings-utveksling og kompetanseheving for å engasjere flest mulig av medlemmene i viktige bransjespørsmål. Foreningen tilbyr en rekke faglige og kollegiale møteplasser, samt organiserer og er sekretariat for ulike utvalg.

Koronapandemien og de vedvarende restriksjonene medførte at flere av NTOs planlagte seminarer og fagdager for annet år på rad ble avlyst eller avholdt digitalt i en kortere form.

Følgende større møter og seminarer fant like fullt sted i 2021, i tillegg til seminarene i regi av NTOs to ledernettverk Norsk teaterlederforum (NTLF) og NTO – musikk:

NTOs årsmøte

Koronapandemien og de strenge smitteverntiltakene medførte at NTOs tradisjonsrike årsmøteseminar og viktige møtepunkt for bransjen heller ikke kunne gå av stabelen som et planlagt fysisk seminar i 2021. Selve årsmøtet ble imidlertid avholdt digitalt 25. mars, med tale fra styreleder Marta Færevaa Hjellev og en forhåndsinnspilt videotale fra kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja.

Raja var invitert til å snakke om så vel konsekvenser av koronapandemien, som andre kultur-politiske spørsmål knyttet til rammevilkårene for musikk- og scenekunstinstitusjonene, mens Hjellev snakket om gjenåpning, endringer i måten institusjonene blir forvaltet på, samt NTOs politiske arbeid, gjennomslag og kommunikasjonsform.

Styrelederseminar

Foreningens styrelederseminar 9. september ble avholdt som et dels digitalt, dels fysisk arrangement, som fant sted i Bikuben på Det Norske Teatret. Styreledere ved NTOs medlemsinstitusjoner og deres daglige ledelse var invitert til et halvdagsseminar viet aktuelle kulturpolitiske temaer. Foreningens styreleder Marta Færevaa Hjellev åpnet seminaret, før hun ga ordet videre til fungerende

avdelingsdirektør i Kulturdepartementet, Bernt Martin Schjerven, som var invitert til å orientere om blant annet status i gjenåpnings- og beredskapsplanene og om fremtidig tilrettelegging av en best mulig dialog mellom institusjonene og Kulturdepartementet.

Pelle Amberntsson, utreder og analytiker for det svenske Myndigheten för kulturanalys, presenterte deretter rapporten *Så fri är konsten – Den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten*, utarbeidet etter oppdrag fra den svenske regjeringen.

Oppgaveoverføringer til Kulturrådet sto også på dagsorden, og både fungerende ekspedisjonssjef i Kulturdepartementet, Heidi Karlsen, og direktør i Norsk kulturråd, Kristin Danielsen, var invitert til å orientere, mens Tom Remlov, styreleder ved Bergen Nasjonale Opera, Det Norske Kammerorkester og Østfold Internasjonale Teater, var invitert til å opponere.

Seminaret ble avsluttet med en panelsamtale om dialog og samordning mellom forvaltningsnivåene, kriterier for god styringsdialog og ordningen med faste fordelingsnøkler. I panelet deltok John Arve Eide, fylkesdirektør for kultur og mangfold i Viken fylkeskommune, Ola By Rise, kultur- og idrettsdirektør Trondheim kommune, samt Kulturdepartementets Bernt Martin Schjerven.

Kommunikasjonsseminar

NTO inviterte til et digitalt halvdagseminar for kommunikasjonsmedarbeidere og andre interesserte ved NTOs medlemsinstitusjoner under Heddagene mandag 7. juni. Målet med seminaret var å legge til rette for erfarings- og kunnskapsutveksling for alle som deltar i kommunikasjonsarbeidet ved NTOs medlemsinstitusjoner.

En rød tråd gjennom seminaret var spørsmålet om hva vi vil med den digitale satsingen. Hvilke langsiktige mål har institusjonene for sine ulike, særskilte digitale satsinger? Hvordan balanseres ressursene internt? Hvordan bygger vi nødvendig bransjespesifikk kompetanse for en ny tid

NTO arrangerer en rekke seminarer og konferanser hvor medlemmene gis muligheter til å holde seg oppdatert om utviklingen i bransjen og knytte kontakter
Foto: Skjalg Vold

og hvilket marked trer vi egentlig inn? Til å reflektere rundt disse spørsmålene hadde vi invitert tre representanter fra medlemsinstitusjonene og utfordret dem på hvordan de vil bruke den digitale erfaringen videre i institusjonens kunstneriske arbeid og publikums-utviklingsarbeid når vi etter hvert befinner oss i en ny normal:

Først ut var Nils Petter Mørland, teater-sjef ved Brageteatret, før Henning Målsnes, kommunikasjonssjef ved Bergen Filharmoniske Orkester og Stein Erik Bakken, IT-sjef ved Kilden

teater og konserthus, snakket om utfordringer for digital transformasjon i kunst og kultur.

Henrik Sandsmark i digitalbyrået Fullstakk ga deretter en introduksjon til hvordan annonsører kan bruke TikTok, hvilke fordeler og svakheter kanalen har og hvordan man kan komme i gang.

Forsamlingen ble også invitert til en samtale om hvordan bransjen best kan omtale og tallfeste det digitale teater- og konsertbesøket og muligheten for

å utvikle en felles praksis for dette. Til dette hadde vi invitert et knippe representanter fra virksomhetene til å løfte noen problemstillinger, peke på noen muligheter og sparke i gang debatten: Hans Antonsen, direktør Det Norske Teatret, Kenneth Fredstie, markeds- og kommunikasjonsdirektør Den Norske Opera & Ballett og Cecilie Christ, kommunikasjonssjef Stavanger Symfoniorkester.

«Panikk i kullissene», Teater Manu | Foto: Rebekka Kristiansen

Norsk teaterlederforum

NTOs rolle som sekretariat for Norsk teaterlederforum (NTLF) utgjør en vesentlig del av administrasjonens arbeid. NTLF er et faglig møtested for teatersjefer og direktører fra scene-kunstinstitusjonene som er medlemmer i NTO. I 2021 var kunstneriske ledere og direktører fra i alt 39 virksomheter medlemmer i NTLF. I tillegg deltok lederen for NRK Lyddrama.

Norsk teaterlederforum ledes av et arbeidsutvalg og samler teaterlederne til to seminarer i året. Hvert annet år arrangeres en felles studietur til utlandet.

Seminarer

Koronapandemien medførte at NTLFs planlagte vårseminar ble avlyst. I stedet ble det arrangert to digitale halvdagssamlinger, hvorav den første fant sted 9. mars. Hovedtematikken var mangfold og representasjon, med innledninger fra Teater Manus ledelse i forbindelse med debattene rundt ansettelse av ny teatersjef. Victoria Meirik, dekan ved Teaterhøgskolen KHiO, og Erik Ulfsby, teatersjef ved Det Norske Teatret, innledet i tillegg til debatt om utdanningsinstitusjonenes ansvar og rolle når det gjelder mangfold og representasjon i egen bransje. Deretter innledet Sven Åge Birkeland, teatersjef ved BIT Teatergarasjen, om teatrets programmering av «Sløserikommisjonen» i forbindelse med debattene rundt dette kontroversielle og splittende prosjektet.

Neste samling fant sted 22. april, også dette i form av en digital halvdagssamling som ble avsluttet med forumets årsmøte. Denne gangen ble medlemmene invitert til å diskutere digitaliseringens muligheter i scene-kunsten, og politiske forventninger sett i forhold til teatrenes kjernevirksomhet og kvalitetskrav. Arne Nøst, teatersjef ved Riksteatret, innledet til diskusjon. Andre temaer var institusjonenes ansvar og beredskapsplaner når det gjelder hets og trakassering av scenekunstnere. Nationaltheatrets sjef Kristian Seltun, innledet til diskusjon om denne tematikken.

Korte orienteringer om planene for Heddadagene, politiske orientingssaker fra NTO og klimaplakat sto også på dagorden i tillegg til aktuell koronatematikk.

Onsdag 3. og torsdag 4. november kunne arbeidsutvalget i NTLF endelig ønske velkommen til et fysisk seminar på Dramatikkens Hus i Oslo. På programmet sto blant annet ny dramatikk med innledning fra vertskapet ved kunstnerisk leder Line Rosvoll. Bo Anders Sundstedt, teatersjef ved Teater Ibsen og Nora Evensen, teatersjef ved Turnéteatret i Trøndelag og NTLFs representant i Ibsenjuryen, orienterte om situasjonen for den nasjonale Ibsenprisen. Forumet diskuterte også kort punktet i Hurdalsplattformen om å innføre en insentivordning for ny norsk dramatikk.

Kjernen i sommerens debatt om ytringsfrihet sto også på programmet, og et av spørsmålene var hvorfor denne

debatten ble opplevd som så krevende. Bjarne Riiser Gundersen, forfatter, kritiker og samfunnsredaktør i Morgenbladet innledet til diskusjon, mens Alexander Roberts, teatersjef Rosendal Teater, var invitert til å komme med en forberedt kommentar. Herunder orienterte han om de programmerende teatrenes samarbeid mot hets og trakassering av kunstnere med en invitasjon til et bredere samarbeid i kollegiet.

Et annet viktig punkt på programmet, og en oppfølging av tidligere seminar-tematikk, var ytringsmangfold og representasjon. Camara Lundestad Joof, scenekunstner, forfatter og husdramatiker ved Nationaltheatret, var invitert til å snakke om hvem som setter premissene for hvilke stemmer som får komme til orde, hva som kan fortelles og måten det kan fortelles på.

Et annet hovedpunkt var erfaringsutveksling, refleksjoner og læringspunkter rundt kunstens betydning i forbindelse med pandemien og streiken. Andre temaer på dagsorden var det grønne skiftet og telling og rapportering av scenekunst på digitale flater.

Årlig audition

Arrangementet *Årlig audition for nyutdannede og etablerte skuespillere med annen bakgrunn enn Kunsthøgskolen i Oslo* fant sted 25. oktober. Hele 72 skuespillere deltok i løpet av dagen på auditionen som fant sted fysisk på Riksteatret, med et profesjonelt bransjepublikum både i salen og bak skjermen rundt om i landet.

Arrangementet er et årlig samarbeid mellom Norsk Skuespillersenter, Norsk Skuespillerforbund, Riksteatret og NTO/NTLF. Årlig audition gir både unge og etablerte skuespillere en mulighet til å presentere seg for potensielle arbeidsgivere. Teatersjefer, instruktører, dramaturger, film- og TV-produsenter, castingbyråer og andre som arbeider profesjonelt med skuespillere inviteres.

Uttakskomiteen består av en representant fra Norsk skuespillersenter, en representant fra Norsk skuespillerforbund og en representant fra Norsk teaterlederforum.

NTO – musikk

NTOs rolle som sekretariat for NTO – musikk utgjør en vesentlig del av administrasjonens arbeid. NTO – musikk er et ledernetttverk for ledere ved NTOs musikk- og operavirksomheter, og i 2021 var ledere ved 15 av disse virksomhetene medlemmer i forumet. I tillegg deltok lederen for Kringkastingsorkestret.

Forumet har som formål å bidra til medlemmenes gjensidige forståelse og faglige utvikling gjennom medlemsmøter og menings- og erfaringsutveksling om musikk- og kulturpolitiske spørsmål. Forumet skal også være en innspillsarena for NTOs interessepolitiske arbeid.

NTO – musikk ble i 2021 ledet av et arbeidsutvalg som inviterte til følgende medlemssamlinger:

Forumets vinterseminar ble viet musikkvirksomhetenes ambisjon om en felles digital satsing.

Seminarer og workshop

NTO – musikk avholdt våren 2021 to digitale seminarer og en digital workshop, da det ikke var mulig å samle medlemmene til fysiske seminarer.

Forumets årsmøte fant sted digitalt 18. februar i forbindelse med vinterseminaret. Årsmøtet støttet NTO-styrets forslag om endret kontingentstruktur og besluttet å ikke kalle inn kontingent for 2021. Årsmøtet vedtok samtidig å oppløse forumets vedtekter og med det årsmøtet som eget organ, med mål om en enklere organisering av nettverket. Det var enighet om å beholde ordningen med arbeidsutvalg.

Vinterseminaret ble i all hovedsak viet musikkvirksomhetenes ambisjon om en felles digital satsing. Søren Mikael Rasmussen fra Rasmussen Nordic og hans norske samarbeidspartner Ingrid Handeland i Norsk publikumsutvikling var invitert til seminaret for å igangsette første del av et todelt strategiforbereidende arbeid på det digitale området for forumets medlemmer.

Strategiarbeidet ble fulgt opp av en workshop 24. mars, hvor blant annet formål, målsettinger, utfordringer og løsninger i forbindelse med et mulig felles prosjekt ble diskutert. Arbeidet avdekket et tydelig engasjement for å etablere et samarbeid om digital formidling av kunstnerisk innhold og munnet ut i en rapport med anbefalinger som ble presentert av forumets arbeidsutvalg (AU) på det digitale vårseminaret 20. mai. Rapporten fikk bred tilslutning i forumet, og AU fikk mandat til å nedsette en arbeidsgruppe som på vegne av musikkvirksomhetene i NTO, og i samarbeid med Rasmussen Nordic og Norsk publikumsutvikling, fikk i oppdrag å utarbeide et strateginotat for en felles digital satsing.

Under denne sesjonen om digital produksjon og formidling orienterte også Stein Erik Bakken, IT-sjef ved Kilden teater og konserthus og prosjektleder i Cultiva, om Cultiva-prosjektet Digitalt kulturhus, mens Rolf Lennart Stensø i Kringkastings-orkestret orienterte om hvordan NRK måler sitt digitale publikum.

Produksjon og formidling mot barn og unge var en annen hovedtematikk på seminaret. Laila Melkevoll, daglig leder i BIT2o Ensemble, orienterte om prosjektet «Lyden av Bergen» og Geir Rebbestad, direktør ved Kristiansand Symfoni-orkester, innledet til samtale om digital formidling i skolen. Under overskriften «Grønt skifte i kultursektoren» orienterte prosjektleder Linnéa Svensson om Grønt veikart for kultursektoren, mens Karl Hanseth, teknisk direktør ved Den Norske Opera & Ballett (DNO&B) orienterte om hvordan institusjonen har implementert de aktivitetene som veikartet anbefaler.

Torsdag 11. og fredag 12. november kunne forumet endelig samles til høstseminar i NRKs lokaler på Marienlyst. Første programpunkt var naturlig nok «NRK og den klassiske musikken». NRKs radiosjef Katinka Rondan innledet til samtale med forumet.

Mangfoldstrategier og institusjonenes mangfoldsatsinger var et annet hovedpunkt. Alf Magnus Reistad og Ammal Ahmed Haj Mohamed, henholdsvis daglig leder og produsent og strategiansvarlig for inkludering og mangfold ved Sentralen i Oslo var invitert til å gi et oppspark til tre påfølgende case-studier: Rommen scene ved Det Norske Teatrets sjef Erik Ulfsby, «Relæxt» ved programsjef Catharina Bilsbak fra Arktisk Filharmonik og «Spor» ved instruktør og prosjektleder Elisabeth Lindland ved Kilden Dialog.

Samarbeid og ressursutnyttelse, pandemi og streik, samt turnésituasjonen i et klimaperspektiv var andre punkter på lunsj-til-lunsjseminaret.

Arbeidsgruppen for felles digital satsing presenterte utkastet til strateginotat og inviterte til diskusjon om veien videre. Notatet fikk bred tilslutning fra forumets medlemmer.

Den planlagte studieturen til Polen ble nok en gang utsatt grunnet pandemien.

Scenekortet

Scenekortet administreres av NTO og distribueres til ansatte på scene-kunstinstitusjonene som er tilsluttet NTO. Kortet gir rett til rabatterte billetter på alle disse institusjonene, og stimulerer til at de ansatte ved teatrene ser forestillinger ved andre teatre.

I tillegg distribuerer og bekoster en rekke bransjeorganisasjoner og forbund kortet til sine medlemmer og/eller ansatte.

BRANSJESAMARBEID

Klimaarbeid

Grønt veikart for kunst- og kultursektoren ble lansert i form av et webinar 9. mars. Veikartet er et samarbeid mellom Virke kultur og opplevelser, Virke produsentforeningen, Norske Konsertarrangører, Norske kulturhus og NTO og tar utgangspunkt i FNs bærekraftsmål. Det er utarbeidet som et overordnet strategidokument og en veiviser til hvordan hver enkelt kan gjøre sektoren grønnere og mer bærekraftig.

Veikartet inneholder en rekke strakstiltak som vil gi effektfulle endringer og kan tilpasses den enkelte kunstner, kulturarbeider og virksomhets forhold og behov.

I oktober kunne endelig nordiske orkesterkolleger treffes i Oslo til faglig påfyll og viktig erfaringsutveksling i forbindelse med Nordisk orkesterkonferanse. | Foto: Skjalg Vold

Parallelt med dette brede samarbeidet ferdigstilte NTO vinteren 2021 en overordnet bransjestandard på klima- og miljøområdet, i form av en klimaplakat for sine medlemmer. Klimaplakaten består av seks tydelige mål som et uttrykk for foreningen og fellesskapets forventninger til seg selv.

Samarbeidet med de andre organisasjonene på kulturområdet fortsatte gjennom året, både når det gjelder politisk påvirkning og praktisk samarbeid og deling av kompetanse.

Andre gode, grønne nyheter i 2021 var at Forskningsrådet ga midler til et prosjekt hvor klimaforskere i CICERO sammen med representanter fra bransjen skal utvikle et verktøy for å måle og redusere klimaavtrykket i produksjoner i kultursektoren. Den

Norske Opera & Ballett representerer scenekunsten i prosjektet.

Skuespiller- og danseralliansen

Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) er et bransjeinitiativ på scenekunstmrådet og eies av Norske Dansekunstnere, Norsk Skuespillerforbund og Norsk teater- og orkesterforening. Driften er finansiert med tilskudd fra Kulturdepartementet. SKUDAs hovedoppgave er å være arbeidsgiver for skuespillere og dansere mellom deres ansettelser og oppdrag hos andre arbeids- og oppdragsgivere, og slik sikre frilansskuespillere- og dansere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag.

in stage production» før forsamlingen ble delt inn i ulike grupper for mindre diskusjoner.

I tråd med konferansens tittel innledet Christoph Lieben-Seutter, leder for Elbphilharmonie og Laeiszhalle Hamburg, og Tom Remlov, tidligere sjef ved bl.a. Riksteatret, Den Nationale Scene og Den Norske Opera & Ballett til samtale om «New concert halls and music venues – The orchestra and the city».

Andre høydepunkter var blant annet MUNCHs administrerende direktør Stein Olav Henrichsen, som snakket om museets programmeringsstrategier og arbeid for å nå nye publikumsgrupper og psykiater, professor og forfatter Finn Skårderud som foredro om mental helse og musikerhelse.

Representanter fra NRK, Helsingborg Symfoniorkester og Den Norske Opera & Ballett diskuterte «Sustainable strategies – from talk to action» på bakgrunn av ulike case, mens Oslo-Filharmoniens utviklingssjef og rådsleder i Kulturrådet, Lars Petter Hagen, foredro om «Digital content. Live future».

Publikumsutvikling, representativitet og mangfold sto selv sagt også på dagsorden, og ble godt belyst av representanter fra NRK og Norsk publikumsutvikling og fulgt opp av gruppediskusjoner.

Konferansen skulle opprinnelig finne sted i Den Norske Opera & Balletts lokaler, men da Operaen, i likhet med en rekke av NTOs institusjoner, ble

vertskapsbyer- og orkestre. Nordisk orkesterkonferanse har lange tradisjoner som et viktig faglig møtepunkt, hvor ledere av opera- og orkesterinstitusjoner i Norden kan møtes og utveksle kunnskap og verdifulle erfaringer på tvers av landegrensene.

Vertskap for konferansen var Opera-orkestret/Den Norske Opera & Ballett, Oslo-Filharmonien, Det Norske Kammerorkester og Kringkastingsorkestret som sammen med NTO og en planleggingskomité bestående av representanter fra alle landene endelig kunne ønske velkommen til en fullskala fysisk konferanse.

Konferansen bar tittelen «New formats and new relations» og åpnet med statusrapporter fra alle de fem nordiske landene, før hovedinnleder, coach og musikk-konsulent Trudy Wright foredro om «The leader and the orchestra: Leaders on (and off) stage».

Neste dag startet med case-presetasjoner fra de ulike landene under overskriften «The role of the musician

Alliansen skal legge til rette for ekstern sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår. Ved utgangen av 2021 hadde Skuespiller- og danseraliansen 105 skuespillere og dansere ansatt.

NORDISKE OG INTERNASJONALE NETTVERK

NTO er medlem av og deltaker i utvalgte nordiske og internasjonale nettverk som blant annet bidrar til å gi foreningen et innblikk i den kulturpolitiske, kunstneriske og mediemessige situasjonen i våre nordiske og europeiske naboland, og som gjennom sine konferanser bidrar til viktig kompetanseheving og kunnskapsdeling i feltet.

Nordisk orkesterkonferanse

Den 44. nordiske orkesterkonferansen, Nordic Orchestra Conference (NOC), fant sted i Oslo 12. – 14. oktober, etter et års utsettelse grunnet koronapandemien. Konferansen er en årlig foreteelse som går på rundgang mellom de nordiske landene og ulike

rammet av streik, ble hele konferansen flyttet til Sentralen.

Nordisk teaterlederråd

Nordisk teaterlederråds hovedoppgave er å være et nettverk og et møtested hvor det utveksles informasjon om kunstneriske, politiske og økonomiske sider ved det nordiske scenekunstheltets utvikling.

Nordisk teaterlederråds styre består av to medlemmer fra hvert land og utpekes av hvert lands organisasjoner. Hvert land forventes å la seg representere ved en teatersjef/kunstnerisk leder og en direktør (eller annen medarbeider) fra det respektive lands bransjeorganisasjon. Styret samles i utgangspunktet på forskjellige teatre i Norden to ganger i året.

De nordiske organisasjonene har vært i jevn kontakt med hverandre i løpet av året, men pandemien har forhindret fysiske samlinger.

Pearle*

NTO er medlem av det europeiske bransje- og arbeidsgivernettnetverket Pearle* – Performing Arts Employers Associations League Europe, som samler arbeidsgivere og produsenter på musikk- og scenekunstmrådet.

Pearle* har hovedsete i Brussel og er anerkjent som formell arbeidsgiverpart i EU-systemet. Organisasjonen overvåker og gir uttalelser på alle

politikkområder som direkte eller indirekte berører vilkårene for institusjoner innenfor musikk og scenekunst i Europa.

Pandemien har tydelig vist oss at scenekunsten og musikken er en del av en internasjonal infrastruktur, og også hvor sårbare disse kunstartene er i en slik situasjon. Gjennom Pearle* er NTO engasjert i kompetansedeling og felles politikkutvikling i erkjennelse av at både krisehåndtering og strategier for gjenåpning av et internasjonalt orientert kulturliv i høyeste grad må fokusere på samarbeid og overnasjonale løsninger.

Organisasjonen har som regel to store konferanser i året, hvor representanter fra de over 40 medlemsorganisasjonene deltar. I 2021 ble vårens aktivitet gjennomført som digitale samlinger, mens høstens medlemsmøte ble arrangert i Lucerne i Sveits siste uke i september.

NTOs direktør ble i 2021 gjenvalgt som president av Pearle*.

World Expression Forum

Etter initiativ fra Den norske Forleggerforeningen ble World Expression Forum formelt stiftet i Oslo 20. august 2021, med NTO blant stifterne. I samsvare med vedtak i NTOs styre tegnet NTO seg for 1 aksje à € 2.500.

Forumet har ambisjoner om å spille en like viktig rolle for ytringsfriheten som World Economic Forum gjør for

Pandemien har tydelig vist oss at scenekunsten og musikken er en del av en internasjonal infrastruktur.

NTOs direktør Morten Gjelten er president i Pearle* | Foto: Lars Gunnar Liestøl

«Ødeland», Hålogaland Teater
Foto: Knut Åserud

internasjonal økonomi, med årlige arrangementer i Lillehammer i mai måned. Det første styret har forlagssjef Mads Nygaard, Aschehoug, som styreleder.

KRITISK OFFENTLIGHET

Norsk teater- og orkesterforening søker å delta i samfunnsdebatten og fremheve bransjens betydning gjennom sin tilstedeværelse i det offentlige ordskiftet, i ulike bransjefora og gjennom sine innspill til stat, fylke, kommune og Storting.

Foreningen er opptatt av ytringsmangfold og søker i tillegg å utvikle den mer dyptgående kulturjournalistikken og kunstkritikken, samt kunstdiskusjonen- og refleksjonen, gjennom sitt engasjement i og støtte til ulike tidsskrifter, Norsk kritikerlag og scenekunstpriser.

Egne og andre mediekkanaler

Vi innledet det nye året med nye nettsider og et oppfrisket design. Tydelig merking av artikler, enda mer innhold og god brukervennlighet er blant stikkordene for de nye sidene, i tillegg til at de skal være lett lesbare og tilgjengelige for alle. På nettsidene og i foreningens sosiale mediekkanaler har det gjennom 2021 hyppig blitt publisert kommentarer, uttalelser og innspill til myndighetene, informasjon om seminarer og annet.

NTO skrev i 2021 en rekke kommentarer og innspill i forbindelse med lokale og sentrale myndigheters ulike koronatiltak, og understreket blant annet gjentatte ganger at de store konsert- og scenekunstarenaene er blant de tryggeste stedene å være når mennesker først skal samles.

Vi kommenterte også den tendensiøse journalistikken enkelte medier bedrev når det gjaldt enkelte institusjoners midlertidige overskudd under pandemien grunnet lange perioder med pålagte nedstengning og sterke arbeids- og publikumsbegrensninger.

I forbindelse med Ytringsfrihetskommisjonens mye debatterte innspillsmøte med kunstnere under Kulturytring Drammen, pekte vi på at kommisjonen bør legge opp til bredt anlagte innspillsmøter som ivaretar et mangfold av kunstnerstemmer, som også inkluderer de moderate eller lavmælte stemmene

og de mindre belyste sakene, og sikre at den enkelte kunstner kjenner seg trygg og respektert.

I samarbeid med Scenekunst.no lanserte vi i 2021 to podkast-episoder, som begge inngikk i serien Scenesamtaler. Den første episoden ble publisert i mars og var viet barne- og ungdomskulturmeldingen og besto av en samtale mellom Ådne Sekkelsten, daglig leder for Norsk scenekunstbruk, Thorstein Granly, direktør for Det Norske Blåseensemble og Jarl Flaaten Bjørk, kunstnerisk leder for Flaatenbjørk kompani. Samtalen ble ledet av Scenekunst.nos redaktør Julie Rongved Amundsen.

I den andre episoden som ble publisert i juni snakket redaktøren med teatersjef Elisabeth Egseth Hansen, forsker Sigrid Røyseng og scenekunstner Tormod Carlsen om Kulturrådets nye rolle og utvidede forvaltningsoppgaver, bortfallet av scenekunstkonsulenten, forholdet mellom direktoratslinjen og fondslinjen.

Gjennom året skrev vi kronikker eller ble intervjuet i så vel dagspresse, radio og tidsskrifter om alt fra uforholdsmessige koronatiltak til det grønne sceneskiftet.

Scenekunst.no

Norsk teater- og orkesterforening er deleier av nettavisen Scenekunst.no, et redaksjonelt uavhengig nettsted som drives etter redaktørplakaten.

En viktig rolle for Scenekunst.no er å initiere, fange opp og bringe videre diskusjoner og nyheter i musikk- og scenekunstheltet og bidra til å knytte sammen en faglig offentlighet på feltet. Tidsskriftet publiserer daglig redaksjonelt stoff, kritisk refleksjon og meningsstoff om teater, musikk, dans og tilhørende kulturpolitikk.

Tidsskriftet er organisert som et allmennyttig aksjeselskap med Danse- og teatersentrum, Norsk Skuespillerforbund og Norske Dansekunstnere som eiere og bidragsytere, i tillegg til NTO. Film- og teaterteknisk forening gir også årlig støtte.

Kritikerstipender

NTO videreførte i 2021 sitt samarbeid med Norsk Shakespeare-tidsskrift om tildeling av reisestipender for tidsskriftets anmeldere. Stipendene var ment å dekke reisekostnader i forbindelse med tidsskriftets anmeldelser av produksjoner ved de norske scenekunstinstitusjonene utenfor Oslo.

Formålet med stipendene er å bidra til å styrke vilkårene for det offentlige ordskiftet rundt scenekunst. De ble fordelt etter redaksjonelle vurderinger gjort av tidsskriftets redaktør.

Årets kritikk – teater, musikk, dans

Prisen Årets kritikk er en markering av årets beste kritiske tekst eller radiomanus om utøvende kunstuttrykk og et samarbeid mellom Norsk kritikerlag, Festspillene i Bergen og NTO. Formålet med kåringen er blant annet å inspirere til og løfte frem kritikk av høy kvalitet, og derigjennom fremheve kunstuttrykk av høy kvalitet.

I 2021 ble vinneren annonsert under Festspillene i Bergen 27. mai. Prisen gikk til Hilde Halvorsrød for anmeldelsen «Om å brøle for NRKs døve ører», publisert på Scenekunst.no 3. desember 2020. Halvorsrød mottok et reisestipend på kr. 15 000.

Juryen som kårer Årets kritikk består av fem medlemmer:

- Et medlem er fjorårets vinner
- Et medlem utnevnes av Festspillene i Bergen
- Et medlem utnevnes av NTO
- Et medlem er sittende leder av Norsk kritikerlag
- Et medlem utnevnes av arbeidsutvalget i Kritikerlagets seksjon for teater, musikk og dans.

Kunstpriser

Foreningen ga i 2021 sin støtte til at den nasjonale Ibsenprisen må videreføres. Som Norges eneste dramatikerpris har prisen vært viktig for fremveksten av ny, norsk dramatikk og for synliggjøringen av Norges ubestridte posisjon i verdensdramatikken gjennom Ibsen.

I et brev til Skien kommune 15. september vedrørende kommunedirektørens forslag om å ta en pause fra utdelingen av prisen og eventuelt legge den ned på sikt, understreket vi at Ibsens hjemland tåler to ulike priser, Ibsenprisen og Heddaprisen, som begge hedrer tekstarbeidet i scenekunsten på hver sin måte.

ARBEIDSLIVSSPØRSMÅL

NTO er tilsluttet den europeiske arbeidsgiverorganisasjonen PEARLE* og samarbeider i Norge med Arbeidsgiverforeningen Spekter. For de virksomhetene som er medlem i både NTO og Spekter ligger forhandlingsansvaret for teatrene hos Arbeidsgiverforeningen Spekter. For orkestrene og Den Norske Opera & Ballett forhandles B-delen virksomhetsvist under Spekter.

NTO gjennomfører selv fremdeles forhandlinger med de forbund/organisasjoner som ikke har hovedavtale med Spekter, det vil si med oversettere og komponister, samt opphavsrettsorganisasjoner som TONO og Norsk forening for komponister og tekstforfattere (NOPA).

Norsk oversetterforening og NTO ble i oktober enige om nye honorarbestemmelser i oversetteravtalen med virkning for kalenderårene 2021 og 2022.

I 2021 ble det tatt initiativ til reforhandling av avtalene på teaterområdet med henholdsvis TONO, NOPA og Norsk Komponistforening. Avtalene vil bli reforhandlet i 2022, og er i den forbindelse prolongert ut 2022.

Den nasjonale Ibsenprisen gikk i 2021 til Jon Fosse for «Slik var det», som hadde urpremiere på Den Nationale Scene i 2020.
Foto: Jenny André

«I sør har de sjøen», Kilden teater
Foto: Jon-Petter Thorsen

HØRINGSUTTALELSE TIL STATSBUDSJETTET 2022

NTOS UTTALELSE OM PROP. 1 S (2021–2022) TIL STORTINGETS FAMILIE- OG KULTURKOMITÉ

ABE-KUTTET MÅ REVERSERES OG INSTITUSJONSØKONOMIEN GJENOPPBYGGES

Vi ber om at musikk- og scenekunstinstitusjonene kompenseres fullt ut for forventet lønns- og prisvekst, som et første steg i en gjenoppbygging av institusjonsøkonomien etter syv år med akkumulerte kutt i rammen. Dette er særlig viktig i en gjenåpningsfase hvor vi ennå ikke kjenner langtidskonsekvensene av pandemien og hvordan de vil slå ut på institusjonenes egeninntekter, og hvor hardt rammede frilansere trenger oppdrag og arbeidsplasser å komme tilbake til.

REALNEDGANG I MUSIKK- OG SCENEKUNSTINSTITUSJONENES RAMMER

I budsjettframlegget får de fleste av NTOs medlemmer en nominell økning i rammen på om lag 1,9 prosent. Dersom man legger nasjonalbudsjettets nøkkeltall til grunn, med en forventet prisvekst på 1,3 pst. og lønnsvekst på 3,0 pst., tilsvarer dette en realnedgang i rammen for musikk- og scenekunstinstitusjonene åttende år på rad.

Det ekstraordinære Covid-19-tilskuddet er tatt ut av rammen, og det er ikke lagt inn noen buffer eller beredskapsøkonomi som tar høyde for uoverskuelige langtidsvirkninger av brudd i fysisk publikumskontakt og krevende produksjonsvilkår over lang tid.

ENKELTE GLEDELIGE ØKNINGER

Likevel er det gledelig at midler til særskilte mangfoldsatsinger de siste to årene videreføres. Dette er i tråd med NTOs innspill om at institusjonene må gis forutsigbare rammer for langsiktige strategier for å fremme mangfold som en integrert del av kjernevirksomheten, fremfor årlige prosjekttilskudd eller engangstilskudd.

Det ligger ingen effektiviseringsgevinst i å stykke opp deler av rammetilskuddet i prosjektfinansiering, som derimot fører til politisk detaljstyring og en innsnevring av institusjonens kunstneriske handlingsrom.

Videre er det positivt at statsbudsjettet legger opp til en styrking av infrastrukturen for dans både gjennom økte midler til Dansenett Norge/ Dansens hus og til godt etablerte virksomheter slik som det koreografiske senteret DansiT og Bærum kulturhus/ Dans Sørøst-Norge sammen med andre regionale kompetansesentre for dans.

Det er gledelig at midler til særskilte mangfoldsatsinger videreføres.

Vi ber Stortinget bidra til en fortsatt styrking av virksomheter som ut ifra selvstendige kunstfaglige vurderinger kan etterspørre, programmere og produsere uavhengig av Kulturrådets beslutninger, og dermed sette flere kvalitetsforståelser i spill og styrke mangfoldet i tilbudet til publikum.

En forutsetning for en slik desentralisering av Kulturrådets beslutningsmyndighet er imidlertid at driftstilskuddet til disse institusjonene forvaltes direkte av Kulturdepartementet og ikke med Kulturrådet som byråkratisk mellomledd og vurderende instans.

I tillegg kommer en viktig ansats til styrking av regionale operaer, herunder Trondheim Symfoniorkester og Opera, og kjærkomne midler til Rommen Scene/Det Norske Teatret og ikke minst til Turnéteatret i Trøndelag som over lang tid har hatt et stort behov for økte midler med utvidet turnéområde etter fylkessammenslåingen.

ARKTISK FILHARMONI

Vi har imidlertid forventninger om at Stortinget bidrar til at det fusjonerte orkesteret Arktisk Filharmonisk økonomiske rammer til å fullføre ambisjonene og mandatet som ble utformet i Stortinget ved etableringen i 2009, og viser til forslag fra AP, SV og SP i Innst. 14 S (2020-2021) Stortinget ber regjeringen følge opp Stortingets vedtak fra 2009 om å gjøre Arktisk Filharmonisk til et nasjonalt orkester og sørge for likeverdig finansiering med de øvrige landsdelsorkestrene.

ABE-kuttet slår svært negativt ut for en organisasjon under oppbygging, og Arktisk Filharmonisk er nå i en situasjon hvor nivået på produksjonsmidlene gjør det vanskelig å gjennomføre orkesterproduksjoner i stort format og opera/musikkteater.

Vi har tillit til at Stortinget vil bidra til en skrittvis gjenoppbygging av institusjonsøkonomien.

INSTITUSJONENES ROLLE I GJENÅPNINGEN

Slik det slås fast i statsbudsjettet er musikk- og scenekunstinstitusjonene et viktig fundament i norsk kunst- og kulturliv, og vi har derfor tillit til at Stortinget vil bidra til en skrittvis gjenoppbygging av institusjonsøkonomien gjennom full kompensasjon for forventet lønns- og prisvekst i 2022 som første steg.

En styrket institusjonsøkonomi er særlig viktig i en usikker situasjon hvor vi ikke vet i hvilken grad publikum vender tilbake etter pandemien, og hvor det dermed er knyttet stor usikkerhet til egeninntektene. Vi vil også understreke hvor viktig institusjonsøkonomien er for at kunstnerne og særlig hardt rammede frilansere skal ha oppdrag og arbeidsplasser å komme tilbake, men også for at institusjonene skal kunne fungere som vitaliserende og varige kompetansemiljø for store deler av det øvrige kulturlivet i en krevende gjenåpningsfase.

Vi minner om at musikk- og scenekunstinstitusjonene er arbeidsintensive virksomheter hvor økonomien i all hovedsak går direkte til kunstnerisk produksjon og dermed til å lønne kunstnere og annet fagpersonale. I et

normalår kanaliseres over 1 milliard kroner i lønn, honorar og vederlag til kunstnere, hvorav godt over 40 pst. til frilansere og kunstnere på tidsavgrenset engasjement.

SKUESPILLER- OG DANSERALLIANSEN

Vi viser også til den viktige rollen Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) har i gjenoppbyggingsfasen av kulturlivet ved å bidra til et sikkerhetsnett for frilansere.

Institusjonene er helt avhengige av frilansere i produksjonen, og SKUDA er et treffsikkert virkemiddel for å styrke kunstnernes økonomi og arbeidsvilkår ved at de har en fast arbeidsgiver, tilhørighet og fellesskap med andre kolleger mellom korte kunstneriske ansettelser og oppdrag.

Etter vårt syn bør SKUDA styrkes for å omfatte flere skuespillere og dansere.

INSTITUSJONSØKONOMIEN MÅ GJENOPPBYGGES

Slik det tydelig kommer frem i en ny FAFO-rapport om ABE-kutt i musikk- og scenekunstvirksomheter valgte Solberg-regjeringen å utsette musikk- og scenekunstinstitusjonene for de

«Bjertnæs, Lygre», Trøndelag Teater | Foto: Johannes L.F. Sunde

Personlige kunstnerskap eksisterer i kraft av den eller de kunstnerne som har etablert virksomheten.

samme automatiske kuttene som statlige virksomheter, selv om dette er selvstendige tilskuddsvirksomheter som formelt ikke har vært omfattet av ABE-reformen.

For NTOs medlemmer tilsvarende den akkumulerte effekten av det årlige østehøvelkuttet samlet over 100 millioner kroner pr. 2021.

I FAFO-rapporten dokumenteres det hvordan disse kuttene, løst fra kvalitetsmålet og uavhengig av potensialet for effektivisering, ikke har virket etter hensikten. Derimot har kuttene rammet kjernevirksomheten og forringet tilbudet til publikum, både når det gjelder muligheten for å ta kunstnerisk risiko, kvaliteten i tilbudet, aktivitetsomfanget og tilgjengeligheten.

Kuttene har innsnevret det kunstneriske handlingsrommet og blant annet blitt kompensert med færre nysatsinger, færre spillesteder, redusert internasjonal aktivitet, skrinlagte prosjekter, økte billettpriser, mindre konsert- og forestillingsformat o.a.

Rapporten peker også på at de årlige kuttene i institusjonenes grunnbevilgninger, kombinert med en omfordeling av midlene til politisk definerte satsinger, innebærer at virksomhetenes kunstneriske valg og prioriteringer i noe større grad blir politisk styrt.

Samlet viser dette med all tydelighet at en restituerende økonomi er nødvendig for at institusjonene både skal kunne utnytte sitt kunstneriske potensiale og opprettholde en differensiert og demokratisk prispolitikk som en forutsetning for å nå målet om tilgjengelighet.

RIKSTEATRET

Vi ber Stortinget merke seg at Riksteatret i ABE-perioden er rammet av enda større kutt enn de øvrige virksomhetene, og at statsbudsjettet for 2022 i realiteten innebærer et ytterligere kutt.

Riksteatret har kompensert for de akkumulerte kuttene ved redusert antall produksjoner og visninger sammen med redusert forestillingsformat og redusert bruk av frilansskuespillere i kompromiss med den kunstneriske kvaliteten. Teatret har prioritert, og så langt klart, å opprettholde 75 spillesteder over hele landet og er en viktig bidragsyter til kulturhusenes profesjonelle scenekunsttilbud og den verdien disse husene representerer i sine lokalsamfunn.

En styrking av disponibel ramme er en forutsetning for at Riksteatret skal kunne ivareta sitt samfunnsansvar på en fullverdig måte.

REVERSERING AV OPPGAVE-OVERFØRINGENE TIL KULTURRÅDET

Vi ber om at forvaltningen av tilskuddet til samtlige faste/varige musikk- og scenekunstinstitusjoner, som alle inngår i den samme nasjonale infrastrukturen for produksjon og formidling, samles på kap. 323 post 70 direkte under Kulturdepartementets forvaltning.

De senere årene har Norsk kulturråd skrittvis fått overført stadig flere oppgaver rettet inn mot musikk- og scenekunstinstitusjonene. Dette omfatter tilskuddsforvaltning sammen med kunnskapsproduksjon, statistikk og utviklings- og koordineringsoppgaver. Endringene har skjedd helt uten

dialog med berørte aktører. Vi ber om at Stortinget bidrar til at regjeringen stanser omorganiseringen, reverserer overføringene og samler tilskuddet til alle de faste/varige musikk- og scenekunstinstitusjonene – som etter overføringene er splittet på ulike kapitler og poster – på kap. 323 post 70 under direkte forvaltning av Kulturdepartementet.

Viktige kjennetegn for musikk- og scenekunstinstitusjonene er at de, til forskjell fra personlige kunstnerskap, har en skiftende kunstnerisk ledelse på åremål. Dette er varige institusjoner som eksisterer uavhengig av den eller de kunstnerne som måtte ha etablert virksomheten. Hver enkelt av disse institusjonene ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av kunstnerskap og prosjekter som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

En forvaltningsmodell med tilskudd direkte over statsbudsjettet er en forutsetning for å sikre den spredte kunstfaglige beslutningsmyndigheten som den nasjonale infrastrukturen av slike forskjelligartede, selvstendige musikk- og scenekunstinstitusjoner i dag representerer.

Vi viser til at Høyre og KrF ved behandlingen av inneværende års budsjett merket seg «at organisasjoner og institusjoner som berøres av disse flyttingene signaliserer uro knyttet til konsekvensene av flyttingen», mens AP, SV og SP fremmet følgende forslag i Innst. 14 S (2020-2021):
Stortinget ber regjeringen stanse

omorganiseringen av Kulturrådet og overflyttinger fra 78-poster på Kulturdepartementets budsjett, sørge for at prosessen gjennomgås på nytt, med grundige konsekvensanalyser og høringsrunder hos relevante instanser, og komme tilbake til Stortinget med eventuelle forslag for godkjenning, på egnet måte.

I tillegg ber vi om en gjennomgang og revurdering også av Kulturrådets oppgaver som er rettet mot musikk- og scenekunstinstitusjonene på kap. 323 post 70.

Det er viktig at denne oppryddingen skjer raskt og før vurderinger av eventuelle nye ordninger forvaltet av Kulturrådet, herunder en søkbart pilotordning for små virksomheter og diverse stimuleringsordninger som er foreslått i scenekunststrategien.

STYRKING AV KULTURFOND-ET OG FORVALTNING I TRÅD MED ARMLENGDEPRINSIPPET

NTO ber om at Stortinget bidrar til en styrking av Norsk kulturfond som kan gi Kulturrådet et større økonomisk handlingsrom i fordelingen av midler til produksjon og formidling av musikk og scenekunst, samt at det i tilskuddsforvaltningen skilles tydelig mellom faste/varige institusjoner og personlige kunstnerskap.

I inneværende års statsbudsjett ble tilskuddet til flere virksomheter enn rådet selv foreslo flyttet over til Kulturrådets direktoratlinje. Det gir oss grunn til bekymring for en svekkelse

av Kulturfondet og prinsippet om en armlengdes avstand som var selve begrunnelsen for opprettelsen av Norsk kulturfond i 1965.

NTO deler intensjonen om å gi etablerte kompanier med helårsaktivitet og -drift og fast ansatte mer forutsigbare økonomiske rammer. Det var likevel et uakseptabelt og kortsiktig grep å flytte tilskuddet til personlige kunstnerskap som Jo Strømgren Kompani og Verdensteatret over på ny post 75 under kap. 320 på statsbudsjettet under politisk instruksjonsmyndighet.

Etter vårt syn må det finnes frem til en løsning for slike personlige kunstnerskap som ivaretar intensjonen om større forutsigbarhet, men som likevel sikrer at fordelingen av midlene er i samsvar med armlengdeprinsippet.

Personlige kunstnerskap – om det er enkeltpersonforetak, aksjeselskap eller stiftelser – eksisterer i kraft av den eller de kunstnerne som har etablert virksomheten. Uavhengig av om disse kunstnerskapene mottar prosjekttilskudd eller driftstilskudd, må tildelingen av midler til slike personlige kunstnerskap vurderes ut ifra kunst- og kulturfaglig skjønn og ikke besluttet politisk, selv om flere kriterier enn kunstnerisk kvalitet alene kan være relevante for fordelingen av midlene.

Det er etter vårt syn svært uheldig at post 75 blander sammen personlige kunstnerskap og faste/varige institusjoner i tilskuddsforvaltningen.

«Butch Tribute», Sterud/Kongsness, DansiT,
Black Box teater, RAS, Kunsthuset WRAP
Foto: Ingrid Styrkestad

GJENNOMGANG AV KULTUR- RÅDET OG KULTURTANKEN

Vi anmoder om at Stortinget ber regjeringen om en gjennomgang av Norsk kulturråd og Kulturtanken med sikte på en organisering av politikk og forvaltning som sikrer at mest mulig midler kanaliseres direkte til kunsten og kulturen, og at det ikke bygges opp fortolkende og normerende byråkratiske mellomledd som svekker institusjonsfriheten og ytringsmangfoldet.

Sammen med en gjennomgang av Kulturrådets oppgaver og organisering, ber vi om at Stortinget bidrar til at det gjøres en evaluering av Kulturtanken i tråd med forslag i Innst. 622 S (2020-2021) og følgende merknader:

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kritiske til at regjeringen tross politiske signaler og signaler fra kulturfeltet selv, velger å ikke ta noen vurdering av Kulturtankens rolle, men i stedet tillegger etaten enda flere oppgaver. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i flere omganger har satt spørsmålstegn ved regjeringens gjentatte utvidelser av Kulturtankens mandat.

Disse medlemmer mener det er feil at regjeringen nå slår fast Kulturtankens rolle og posisjon, uten foregående diskusjon med feltet eller forankring i Stortinget. Med dette viser regjeringen igjen at viktige beslutninger tas uten å inkludere berørte parter i prosessene. I Kulturdepartementet har slike lukkede prosesser vært gjennomgående, noe man også så ved flytting av poster i statsbudsjettet for 2021. Disse medlemmer mener dette er bekymringsfullt.

Mens disse tre partiene tok til orde for en evaluering, foreslo FrP å sette i gang en prosess med sikte på å erstatte Kulturtanken med for eksempel en mindre DKS-avdeling i Kulturrådet, fylkenes DKS-organisasjoner og/eller en utvidelse av Scenekunstbruket og tilsvarende virksomheter for andre kunstuttrykk.

Vi forutsetter dermed at det fortsatt er politisk flertall for å gjennomgå organiseringen av DKS og Kulturtankens rolle og videre drift.

Det er viktig at en fremtidig organisering ikke skiller kunst og kultur for barn og unge fra det øvrige profesjonelle kunstfeltet, og at voksende kulturbyråkrati og maktkonsentrasjon ikke går på bekostning av den frie kunsten og ytringsmangfoldet.

Faste fordelingsnøkler er et sterkt insitament til å investere i regionens musikk- og scenekunstinstitusjoner.

DIALOGEN MELLOM FORVALTNINGSNIVÅENE MÅ STYRKES

Det er gledelig at ordningen med faste fordelingsnøkler videreføres for å sikre institusjonene med delt finansiering nødvendig økonomisk forutsigbarhet. Samtidig ber vi Stortinget bidra til at dialogen mellom forvaltningsnivåene repareres for å sikre at ordningen fungerer etter hensikten, samt at institusjonene ikke utsettes for motstridende styringssignaler.

Ordningen med faste fordelingsnøkler knyttet til Stortingets budsjettvedtak er en viktig og nødvendig ordning for å sikre økonomisk forutsigbarhet for musikk- og scenekunstinstitusjonene med delt finansiering, og derigjennom bidra til målet om et mest mulig likeverdig tilbud i hele landet.

Faste fordelingsnøkler er et sterkt insitament til å investere i regionens musikk- og scenekunstinstitusjoner og gir engasjerte lokalpolitikere et avgjørende viktig argument for å prioritere disse virksomhetene i en krevende konkurranse med andre viktige og til dels lovpålagte oppgaver.

Etter vårt syn bør det vurderes å utvide en slik ordning til å omfatte flere musikk- og scenekunstinstitusjoner.

Når dialogen mellom forvaltningsnivåene skal styrkes er det viktig at også vertskommunene er direkte part i en mer systematiserte dialog, samt at institusjonene involveres på en god måte.

Videre mener vi forvaltningsnivåene bør utvikle felles kriterier, i dialog med institusjonene, for hva som er en god styringsdialog. Disse kriteriene må være forankret i armlengdeprinsippet, og bør omfatte både eierstyring, tilskuddsforvaltning og styreoppnevning.

Foto © Dag Jenssen

«Arbeiderpartiet - The Musikal», Teater Ibsen | Foto: Dag Jenssen

«Tvillingenes dagbok», Rogaland Teater
Foto: Stig Håvard Dirdal

NØDVENDIGE INVESTERINGER I PRODUKSJONS- OG FORMIDLINGSLOKALER

NTO anmoder om at Stortinget bidrar til å innhente fortsatt store etter-slep i nødvendige investeringer i produksjons- og formidlingslokaler for musikken og scenekunsten. Det er viktig at staten bidrar med finansielle og organisatoriske løsninger som sikrer at kostnader til bygningsmessig drift og vedlikehold ikke går utover institusjonenes produksjonsbudsjetter.

Det er gledelig at beslutningen om å oppføre et nytt bygg for samlokalisering av Det Samiske Nasjonalteatret Beavvváš og Samisk videregående skole og reindriftsskole følges opp med en startbevilgning til prosjektet på 60 mill. kroner for 2022 slik at dette prosjektet endelig kan realiseres. Sametinget har trukket frem nye lokaler for Det samiske nasjonalteatret som høyt prioritert prosjekt, og vi ber om at Stortinget bidrar til god fremdrift slik at teatret kan flytte inn i nye lokaler høsten 2024.

NTO er også glad for tilskuddet på 284,2 mill. kroner til oppgradering og modernisering av Den Nationale Scene i Bergen, som del av det samlede statlig investeringstilskudd på 608,4 mill. kroner som ble vedtatt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021. Teaterbygningen fra 1909 har behov for omfattende rehabilitering og oppgradering.

NTO er glad for en økning på 20 mill. kroner i tilskuddet til Nationalteatret til erstatningslokaler i rehabiliteringsperioden. En slik midlertidig scene

er en forutsetning for at teatret kan opprettholde sitt aktivitetsnivå og nødvendig egeninntjening i den tiden rehabiliteringen pågår. Nationalteatrets rehabilitering er nært forestående, og vi ber Stortinget være oppmerksom på den krevende økonomiske situasjonen Nationalteatret vil befinne seg i dersom teatret ikke lykkes med snarlig å få avklart en løsning for provisoriet.

For at teaterkompaniet skal kunne flytte ut av hovedbygget på Johanne Dybwads Plass 1, må det ha et sted å flytte publikumstilbudet til. Prosessen med å etablere denne er pågående, men det tar tid å avklare en løsning for formålet, og selve anskaffelsesprosessen for en midlertidig scene er omfattende og krevende. Dersom teateret får et opphold uten publikumstilbud fra en hovedscene, vil det innebære et alvorlig økonomisk tap for teatret. Nationalteatrets hovedscene har normalt en inntjening på 1 mill. kroner i uken.

Vi ber videre Stortinget merke seg behovet for at Staten bidrar til nytt teaterhus for Rogaland Teater i partnerskap med Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune. Den eksterne tilstands- og vedlikeholdsrapporten (fra 2020) stipulerer vedlikeholdsetterslepet til ca. 100 millioner kroner innenfor en periode på de neste fem årene. Vi viser til komitemerknadene til de to siste års satsbudsjett som anerkjenner teatrets prekære behov for oppgradering av bygningsmassen og understreker at det kritiske punktet kommer stadig nærmere.

Det er ellers gledelig at det i 2021 er avsatt 1 mill. kroner til planlegging av Grieg-prosjektet – et nytt musikkteater og konserthus i samarbeid mellom Musikksekskapet Harmonien, Bergen Nasjonale Opera og Grieghallen AS, samt tilsvarende 1 mill. kroner til å få belyst mulige synergier ved å utvikle et felles nybygg for Arktisk Filharmonik og Nordnorsk Kunstmuseum. Vi ber Stortinget om å bidra til at begge disse gode og viktige prosjektene kan realiseres.

Imidlertid ber vi Stortinget være oppmerksom på Trondheim Symfoniorkester & Opera behov for utvidet areal og nye lokaler for opera og kor i Olavshallen i Trondheim.

I tillegg kommer andre viktige prosjekter i en planleggingsfase slik som for eksempel nye lokaler for Brage-teatret i Drammen, Haugesund Teater og Blåseensemblen og Opera Østfold i Halden, samt Black Box teater som står i en høyst usikker situasjon etter som dagens bygg rives i 2024.

Alle de nevnte sakene har ulik grad av statlig medvirkning i selve byggeprosjektet, men staten vil være avgjørende for å sikre gode rammer for drift og innholdsproduksjon.

KULTURMOMS

NTO anmoder om at dagens merverdiavgiftsunntak for omsetning av billetter til musikk og scenekunst fjernes, og at disse områdene innlemmes i avgiftssystemet med lav sats. En slik lovendring vil bidra til

betydelig forenkling, et mer enhetlig regelverk for kultursektoren og lavere administrative kostnader.

For en nærmere begrunnelse og redegjørelse for forslag til endring av merverdiavgiftsloven viser vi til vår tidligere anmodning om innføring av kulturmomms med vedlagt notat fra Ernst & Young utarbeidet etter oppdrag fra NTO.

ETABLERING AV MUSIKKBRUKET

NTO ser frem til at Scenekunstbruket får tilført nødvendige midler til å opprette Musikkbruket for å styrke produksjon og formidling av profesjonell musikk til et ungt publikum.

Vi viser til merknader fra AP, SV og SP i Innst. 622 S (2020-2021):

Disse medlemmer [AP, SP, SV] viser til at Scenekunstbruket har vært en suksesshistorie og at ønsket om etablering av Musikkbruket er basert på et tydelig behov og et initiativ som kommer fra feltet selv. [...] Disse medlemmer vil bidra til å realisere Musikkbruket, etter modell fra Scenekunstbruket, og viser til de respektive partiers alternative statsbudsjett der det ble foreslått midler til nettopp å få dette realisert.

«Engler i Amerika», Den Nationale Scene
Foto: Sebastian Dalseide

UTTALELSE TIL TILLEGGS- PROPOSISJONEN 2022

NTOS UTTALELSE OM PROP. 1 S TILLEGG 1 (2021–
2022) TIL STORTINGETS FAMILIE- OG KULTURKOMITÉ

FULL LØNNS- OG PRISKOMPENSASJON

Vi registrerer at den nye regjeringens bebudede fjerning av ABE-kuttet ikke har gitt seg konkrete utslag i tilleggsproposisjonen, og ber om at musikk- og scenekunstinstitusjonene kompenseres fullt ut for forventet lønns- og prisvekst, som et første steg i en gjenoppbygging av institusjonsøkonomien etter syv år med akkumulerte kutt i rammen.

Slik vi understreker i NTOs høringsuttalelse til Solberg-regjeringens budsjett-fremlegg, er det særlig viktig for institusjonene å ha en beredskapsøkonomi i en gjenåpningsfase hvor vi ennå ikke kjenner langtidskonsekvensene av pandemien og hvordan de vil slå ut på institusjonenes egeninntekter – og ikke minst i en fase hvor hardt rammede frilansere trenger oppdrag og arbeidsplasser å komme tilbake til.

I tilleggsproposisjonen er begrunnelsen for at det ikke foreslås noen endring i ABE-uttrekket for 2022 at «[d]et vil være vanskelig og ressurskrevende å identifisere og tilbakeføre budsjettkutt som er direkte knyttet til ABereformen på alle departementsområdene på nåværende tidspunkt i budsjettprosessen».

Denne begrunnelsen er ikke gyldig for det ABE-kuttet som musikk- og scenekunstinstitusjonene er utsatt for ettersom dette er selvstendige tilskuddsvirksomheter som formelt ikke har vært omfattet av ABE-reformen. Slik det tydelig kommer frem i en ny FAFO-rapport om ABE-kutt i musikk- og scenekunstvirksomheter valgte Solberg-regjeringen likevel å utsette musikk- og scenekunstinstitusjonene for de samme automatiske kuttene som statlige virksomheter.

Det er altså fullt mulig å kompensere musikk- og scenekunstinstitusjonen for forventet lønns- og prisvekst i 2022 uavhengig av om selve reformen først avvikles eller «erstattes med målrettede prosesser og effektivitetsmål» i arbeidet med statsbudsjettet for 2023.

I FAFO-rapporten er det godt dokumentert at disse årlige kuttene, kamuflert som reform, ikke har virket etter hensikten. Derimot har kuttene rammet kjernevirksomheten og forringet tilbudet til publikum både når det gjelder kvaliteten i tilbudet, aktivitetsomfanget og tilgjengeligheten.

For arbeidsintensive virksomheter som musikk- og scenekunstinstitusjonene – hvor det i et normalår kanaliseres over 1 milliard kroner i lønn, honorar og vederlag til kunstnere, og godt over 40 pst. til frilansere og midlertidig ansatte – får de årlige kuttene konsekvenser både for kunstnerøkonomien og muligheten for samarbeid, nysattinger, turneer, kunstnerisk risiko m.m.

Det er gledelig at regjeringen viser vilje til å styrke kunstnerøkonomien i tilleggspolisjonen, og vi minner om at på musikk- og scenekunstområdet er institusjonene de viktigste arbeidsgiverne for frilansere så vel som fast ansatte kunstnere.

AVDIREKTORATISERING

Vi registrerer med glede tilleggspolisjonens signaler om satsing på Musikkbruket, utredning av tiltak for å nå det overordnede målet for Den kulturelle skolesekken (DKS) om å formidle profesjonell kunst og kultur av høy kvalitet til barn og unge, samt en evaluering av oppdraget til Kulturtanken.

Imidlertid har vi klare forventninger til at evalueringen av Kulturtanken utvikles til også å omfatte Kulturrådet. Etter endringene i statsbudsjettet for inneværende år er de faste/varige musikk- og scenekunstinstitusjonene, som alle er del av den samme nasjonale infrastrukturen for produksjon og formidling av musikk og scenekunst, splittet på kap. 323 post 70 og kap. 320 post 74/75 under Norsk kulturråd. I tillegg har Norsk Scenekunstbruk fått en underlig plassering sammen med frivillighet/amatørvirksomhet o.a. på kap. 325 post 78.

Allerede før denne overføringen av administrativ tilskuddsforvaltning, har Kulturrådet fått en utøvende rolle som kunnskapsprodusent og som utviklingsaktør blant annet med oppdraget som nasjonal mangfoldskoordinator og etableringen av

utviklingsprogram for institusjoner. Samlet fører dette til en betydelig konsentrasjon av definisjonsmakt.

Mest mulig midler må kanaliseres direkte til kunsten, og det må ikke bygges opp fortolkende og normerende byråkratiske mellomledd som svekker institusjonsfriheten og ytringsmangfoldet. Vi mener derfor at forvaltningen av tilskuddet til samtlige faste/varige musikk- og scenekunstinstitusjoner må samles på kap. 323 post 70, under direkte forvaltning av Kulturdepartementet, samt at Kulturrådets oppgaver må gjennomgås sammen med den varslede evalueringen av Kulturtanken.

Der er viktig å understreke at den pågående oppbyggingen av et kulturdirektorat, som et byråkratisk mellomledd mellom departementet og institusjonene, på ingen måte styrker armlengdeprinsippet.

Tvert imot innebærer det en svekkelse av demokratisk styring, men også av desentraliserte, autonome faglige beslutninger fordi makt og innflytelse overføres fra forskjellige, selvstendige musikk- og scenekunstinstitusjoner – hver og én med en skiftende kunstnerisk ledelse på åremål – til et overprøvende og uangripelig byråkrati.

Faglige vurderinger og faglig utvikling skal finne sted på fritt grunnlag i hver enkelt institusjon ut ifra den enkelte virksomhetens egenart og kunstneriske profil som er definert av den til enhver tid sittende kunstneriske

«Solen min far. Jorda min mor», Det samiske nasjonalteatret
Beaivváš og Arktisk Filharmoni Foto: Marthe Mølster

lederen. Rammene er gitt av overordnede kulturpolitiske mål og rammetilskuddet, og utviklingen skal ikke styres av et direktorat med en selvforståelse som utviklingsaktør i en uklar blanding mellom politisk skjønn og faglige vurderinger.

Våre argumenter for at tilskuddsforvaltningen bør utføres direkte av Kulturdepartementet, uten Kulturrådet som byråkratisk mellomledd, er i stor grad sammenfallende med argumenter for den avbyråkratiseringen innenfor universitets- og høyskolesektoren som er tatt inn i Hurdalsplattformen, jf at regjeringen vil

«[s]etje i gang ei reell avbyråkratisering [...] ved å gjennomgå oppgåvene til direktorata, overføre myndighet til institusjonane og tilbakeføre oppgaver til departementet».

I universitets- og høyskolesektoren er det vist til at direktoratistiseringen har ført til:

- Svekket institusjonsfrihet
- Fragmentert og detaljert styring
- Svekket dialog mellom departementet og institusjonene
- Uklar ansvarsdeling/ansvarspulverisering
- Uheldige dobbeltroller
- Redusert effektivitet

Med en opplagt risiko for at en oppbygging av direktorater i kultursektoren vil få tilsvarende skadelige konsekvenser, mener vi at overføringen av oppgaver til Kulturrådet er et politisk anliggende og ikke innenfor departementets «alminnelige organisasjons- og instruksjonsmyndighet». Det handler om demokratisk styring, et prinsipielt forsvar for den kunstneriske friheten og om å fremme målene om kvalitet, ytringsmangfold og tilgjengelighet ved å gi et størst mulig handlingsrom til sterke, forskjellige artede og autonome institusjoner.

«De må føde oss eller pule oss for å elske oss», Nationaltheatret | Foto: Øyvind Eide / Gøril Hansen

ORDNING FOR ETABLERTE SCENEKUNSTKOMPANIER

Vi registrerer at bevilgningen på kap. 320 post 75 er økt for å opprette en søkbar tilskuddsordning for etablerte scenekunstkompanier med virkning fra annet halvår 2022.

NTO deler intensjonen om å gi flere kompanier mer forutsigbare rammer i skjæringspunktet mellom prosjekt- og driftstilskudd. Vi mener samtidig at det må finnes frem til en løsning for de personlige kunstnerskapene – om det er enkeltpersonforetak, aksjeselskap eller stiftelser – som ivaretar denne intensjonen, men som likevel sikrer at midlene fordeles på grunnlag av kunst- og kulturfaglig skjønn på en armlengdes avstand fra politikken.

Videre vil vi understreke at det i tilskuddsforvaltningen må skilles tydelig mellom, på den ene siden, personlige kunstnerskap som eksisterer i kraft av de som etablerte virksomheten, og på den andre siden faste/varige institusjoner med en skiftende kunstnerisk ledelse som innenfor sin egenart og kunstneriske profil ivaretar og utvikler et mangfold av kunstnerskap og estetiske uttrykk. Det er viktig at en opprydding og overføring av faste/varige musikk- og scenekunstinstitusjoner til kap. 323 post 70 skjer raskt og før en etablering av nye ordninger forvaltet av Kulturrådet.

INTERNASJONAL VIRKSOMHET

Det er gledelig at bevilgning for 2022 til internasjonal kulturfremme og kultureksport økes med 8,6 millioner kroner i tilleggsproposisjonen. Vi vil understreke at en styrking av utenriksstasjonenes tilretteleggende arbeid er særlig viktig for musikk- og scenekunstinstitusjonene som ikke har tilgang til de søkbare ordningene.

Ellers viser vi til NTOs innspill til den varslede internasjonale strategien hvor vi tar til orde for at det først utarbeides en stortingsmelding som tydeliggjør ansvarsdelingen mellom departementene og redegjør for overordnede ambisjoner, mål og prinsipper som deretter kan operasjonaliseres i strategier og konkrete tiltak som også treffer musikk- og scenekunstinstitusjonene.

ESTETISKE FAG I SKOLEN

NTO er også glad for signalene i tilleggsproposisjonen om en styrking av de estetiske fagene i skolen gjennom foreslått bevilgning til videreutdanning for lærere med en prioritering av at flere lærere skal få videreutdanning i praktiske og estetiske fag innenfor den gitte rammen.

Vi ser frem til at denne satsingen følges opp i perioden gjennom en styrking av de estetiske og humanistiske fagenes plass og kvalitet i hele utdanningsløpet.

ENKELTSAKER

Av enkeltsaker har vi løftet frem de ekstra store kuttene i Riksteatrets rammer som må reverseres, behovet for at staten bidrar i realiseringen av nytt teaterhus for Rogaland Teater, og ikke minst Stortingets ansvar for å følge opp sine egne vedtak fra 2009 og gi Arktisk Filharmonisk økonomiske rammer til å fullføre ambisjonene som den gang ble formulert.

Vi setter også vår lit til at Stortinget med et beskjedent, men viktig, bidrag vil følge opp de lokale og regionale bevilgningene til Teater Vestlands deltakelse i Nynorskhuset i Førde.

NATIONALTHEATRET MÅ SIKRES KONTINUERLIG DRIFT

Vi ber Stortinget være særlig oppmerksom på Nationaltheatrets krevende situasjon.

Det er gledelig at bygget rehabiliteres, men det er helt avgjørende for bransjen at Nationaltheatret som ensemble, produsent og seriøs arbeidsgiver sikres nødvendige vilkår for kontinuerlig drift, kunstnerisk utvikling og opprettholdelse av publikumstilbudet gjennom hele rehabiliteringsperioden.

KULTURMOMS

Vi inviterer Stortinget til å fornye sin interesse i det som fremdeles er

et rotete momsregime for kultursektoren. Det er på høy tid at dagens merverdiavgiftsunntak for omsetning av billetter til musikk og scenekunst fjernes, og at disse områdene innlemmes i det ordinære momssystemet med lav sats. En slik lovendring vil bidra til betydelig forenkling, et mer enhetlig regelverk for kultursektoren og lavere administrative kostnader, jf. vår tidligere anmodning om innføring av kultur moms vedlagt notat fra Ernst & Young.

FORDELINGSNØKLER OG DIALOG

Det er gledelig at Stortinget nå synes å stå samlet bak videreføringen av faste fordelingsnøkler for å sikre institusjonene med delt finansiering nødvendig forutsigbarhet. Vi har tillit til at staten vil bidra til å styrke dialogen mellom forvaltningsnivåene for å sikre at denne ordningen fungerer etter hensikten og at institusjonene ikke utsettes for motstridende styringssignaler. Det er viktig at også vertskommunene er direkte part i en mer systematiserte dialog, samt at institusjonene involveres på en god måte.

ÅRSREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP 2021

(Beløp i NOK)

	NOTE	2021	2020
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Medlemskontingenter		6 241 900	6 137 398
Annen driftsinntekt		40 915	
Sum driftsinntekter		6 282 815	6 137 398
Lønnskostnad	1, 8	3 149 147	3 210 204
Annen driftskostnad	1, 2	2 826 771	2 499 424
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	3	241 457	97 803
Sum driftskostnader		6 217 375	5 807 431
Driftsresultat		65 440	329 967

	NOTE	2021	2020
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen finansinntekt	9	1 344	6 694
Annen finanskostnad	9	1 095	5 829
Resultat av finansposter		249	865
Ordinært resultat		65 689	330 832
Årsresultat		65 689	330 832
Disponering (dekning) av årsresultatet			
Overført fra/til annen egenkapital	6	65 689	330 832
Sum disponert		65 689	330 832

BALANSE PR. 31.12.2021
(Beløp i NOK)

	NOTE	2021	2020
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler	3	348 200	435 250
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	3	648 118	41 177
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	3	373 320	54 645
Sum varige driftsmidler		1 369 638	531 072
Andre finansielle anleggsmidler		352 907	16 944
Sum anleggsmidler		1 722 545	548 016
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	4	527 018	1 192 063
Andre kortsiktige fordringer	4, 10	251 543	160 219
Sum fordringer		778 561	1 352 282
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	4 790 198	5 652 644
Sum omløpsmidler		5 568 759	7 004 926
SUM EIENDELER		7 291 304	7 552 942

	NOTE	2021	2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		4 311 456	3 980 624
Årets resultat		65 689	330 832
Sum opptjent egenkapital		4 377 145	4 311 456
Sum egenkapital	6	4 377 145	4 311 456
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		470 725	702 009
Skyldig offentlige avgifter	7	249 327	241 653
Annen kortsiktig gjeld		2 194 107	2 297 824
Sum kortsiktig gjeld		2 914 159	3 241 486
Sum gjeld		2 914 159	3 241 486
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		7 291 304	7 552 942

02.03.2022

Marta Færevaaag Hjelle
Styreleder

Tor Lægreid
Nesteleder

Bernt Bauge
Styremedlem

Elisabet Egseth Hansen
Styremedlem

Geir Bergkastet
Styremedlem

Are Nakling
Styremedlem

Tone Tjemsland
Styremedlem

Eirik Ulfsby
Styremedlem

Inger Østensjø
Styremedlem

Morten Gjeltén
Direktør

NOTER TIL REGNSKAPET

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med følgende regnskapsprinsipper:

Inntekter

Inntekter ved offentlig tilskudd og kontingenter vurderes til virkelig verdi av vederlaget. Inntektsføring av offentlig tilskudd skjer på mottakelsestidspunktet, og kontingenter inntektsføres ved faktureringstidspunkt.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger 15.000. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende.

Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskriving til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Utgifter til leie av driftsmidler kostnadsføres. Forskuddsbetalinger balanseføres som forskuddsbetalt kostnad, og fordeles over leieperioden.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha obligatorisk tjenestepensjon og har pensjonsavtale gjennom en forsikringsavtale.

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidlene er ikke oppført i regnskapet.

Forvaltede midler

Foreningen forvalter midler på vegne av medlemmer eller andre. Mottakelse og forbruk av slike midler balanseføres løpende.

Øvrige forvaltede midler er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Forvaltning av midler på vegne av andre gjelder:

Konto 1515	Heddaprisen
Konto 1517	Kursmidler fra Kulturdepartementet
Konto 2915	Hovedtillitsvalgt
Konto 2922	Scenekort
Konto 2923	NTO – musikk, tidligere Norsk orkesterlederforum
Konto 2924	Heddadagene

NOTE 1. LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE, MV.

	2021	2020
Lønn	2 315 919	2 300 608
Arbeidsgiveravgift	369 336	356 983
Påløpt feriepenger	295 722	293 815
Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger	41 697	41 428
Pensjonskostnader	120 770	231 918
Refusjoner	-2 110	-39 272
Andre lønnsrelaterte ytelser	7 813	24 724
Sum lønnskostnader	3 149 147	3 210 204

Gjennomsnittlig antall årsverk i regnskapsåret er 4 personer.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER	DAGLIG LEDER
Lønn	884 750
Pensjonskostnader	86 283
Annen godtgjørelse	4 392
Sum ytelser til ledende personer	975 425

Medlemmer av styret til NTO mottar ikke honorar. Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

KOSTNADSFØRT GODTGJØRELSE TIL REVISOR OG ANDRE KONSULENTER	2021	2020
Revisjon	77 500	58 610
Regnskap/juridisk bistand	220 095	189 869
Sum godtgjørelse til revisor og andre konsulenter inkl. mva.	297 595	248 479

NOTE 2. KOSTNADER IFM. SEMINARER / ÅRSMØTER / STYRETS OPPGAVER

	2021	2020
Styre og årsmøter	3 633	605
Refusjon til styremedlemmene	8 490	23 168
Seminar, NTO-medlemsarrangement	28 605	0
Sum seminar/styret/årsmøter	40 728	23 773

NOTE 3. VARIGE DRIFTSMIDLER

	IMMATERIELLE EIENDELER O.L.	TOMTER, BYGNINGER O.A. FAST EIENDOM	DRIFTSLØSØRE, INVEN- TAR O.A. UTSTYR	TOTALE VARIGE DRIFTSMIDLER
Anskaffelseskost 01.01.	435 250	288 238	633 659	1 357 147
Tilgang kjøpte driftsmidler		676 297	403 726	1 080 023
Avgang solgte driftsmidler				
Anskaffelseskost 31.12.	435 250	964 535	1 037 386	2 437 170
Akkumulerte avskrivninger	-87 050	-316 417	-664 063	-1 067 527
Balanseført verdi pr. 31.12	348 200	648 118	373 323	1 369 643

Det blir brukt lineær avskrivningsplan for alle varige driftsmidler.

Den økonomiske levetiden for driftsmidler som ikke er fullt avskrevet, er beregnet til:

Immaterielle eiendeler: 5 år, Bygningsmessig anlegg: 7 år, Inventar: 7 år, Kontormaskiner: 3 år.

NOTE 4. FORDRINGER OG GJELD

Det er ingen fordringer med forfall senere enn ett år.

Det er ingen langsiktig gjeld med forfall senere enn fem år.

NOTE 5. BANKINNSKUDD, KONTANTER OG LIGNENDE

	2021
Bankinnskudd 1503.29.64955	409 912
Bankinnskudd 5024.05.19299	3 711 587
Bedriftsparekonto	21 269
Bankinnskudd for skattetrekk	197 322
Bankinnskudd OU-midler	450 108
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	4 790 198

NOTE 6. EGENKAPITAL

	OPPTJENT EGENKAPITAL
Egenkapital pr. 01.01.21	4 311 456
Resultat	65 689
Egenkapital pr. 31.12.21	4 377 145

NOTE 7. OFFENTLIGE AVGIFTER

	2021	2020
Forskuddstrekk	126 782	126 770
Skyldig arbeidsgiveravgift	78 933	73 454
Påløpt arbeidsgiveravgift av feriepenger	43 612	41 429
Sum offentlige avgifter	249 327	241 653

NOTE 8. PENSJONER

Foreninger er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har en kollektiv pensjonsforsikring. Foreningens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i loven. Ordningen gjelder for samtlige ansatte.

NOTE 9. FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

FINANSINNTEKTER	2021	2020
Annen renteinntekt	702	2 589
Valutagevinst (agio)	292	0
Annen finansinntekt	350	4 105
Sum finansinntekter	1 344	6 694

FINANSKOSTNADER	2021	2020
Annen finanskostnad	0	4 406
Annen rentekostnad	0	252
Valutatap (disagio)	1 095	1 171
Sum finanskostnader	1 095	5 829

NOTE 10. FORVALTEDE MIDLER

NTO – MUSIKK, TIDL. NORSK ORKESTERLEDERFORUM	2021	2020
Inntekter	0	0
Utgifter	218 103	4 024
Sum NTO – musikk	-218 103	-4 024
Samlet forvaltede midler for NTO – musikk	20 213	238 316

HEDDAPRISEN	2021	2020
Inntekter	595 299	1 543 765
Utgifter	1 157 125	1 560 871
Sum Heddaprisen	-561 826	-17 106
Dekket inn av Scenekortet	561 825	0
Samlet forvaltede midler for Heddaprisen	-17 107	-17 106

SCENEKORTET	2021	2020
Inntekter	840 345	839 145
Utgifter	144 036	132 021
Sum Scenekortet	696 309	707 124
Til dekning for drift Heddaprisen	-561 825	0
Samlet forvaltede midler for Scenekortet	848 991	714 507

HEDDADAGENE	2021	2020
Inntekter	1 091 599	791 415
Utgifter	1 128 041	662 224
Sum Heddadagene	-36 442	129 191
Samlet forvaltede midler for Heddadagene	452 996	489 438

HOVEDTILLITSVALGT	2021	2020
Inntekter	815 311	625 191
Utgifter	753 809	736 799
Sum hovedtillitsvalgt	61 502	-111 608
Samlet forvaltede midler for hovedtillitsvalgt	105 418	43 916

FORDRINGER	2021	2020
Sum forvaltede midler - kortsiktige fordringer		
Andre kortsiktige fordringer	778 561	1 352 282
Sum annen kortsiktig fordringer	778 561	1 352 282

KORTSIKTIG GJELD	2021	2020
Sum forvaltede midler - kortsiktig gjeld	1 859 023	702 009
Øvrig kortsiktig gjeld	335 084	1 595 815
Sum annen kortsiktig gjeld	2 194 107	2 297 824

Til årsmøtet i Norsk Teater- og Orkesterforening

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Norsk Teater- og Orkesterforenings årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med organisasjonens regnskapsprinsipper beskrevet i note og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med organisasjonens regnskapsprinsipper beskrevet i note. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgjøre en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Uavhengig revisors beretning - Norsk Teater- og Orkesterforening

Oslo, 2. mars 2022
PricewaterhouseCoopers AS

Bente Norbye Lie
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

OVERORDNEDE MÅL FOR NTOS INTERESSEPOLITISKE ARBEID OG BEREDSKAP SARBEID

Som grunnlag for foreningens generelle interessepolitiske arbeid og beredskapsarbeid for å sikre kunstens frihet og musikk- og scenekunstinstitusjonenes uavhengighet, har NTO utarbeidet følgende dokumenter som kan leses i sin helhet på de neste sidene:

Overordnede mål for NTOs interessepolitiske arbeid

Målene er ment å gi rammer og retning for foreningens arbeid og prioriteringer, samt for det interessefellesskapet som NTO representerer.

Overordnede mål for NTOs beredskapsarbeid for å sikre kunstens frihet

Målene er styrende for NTOs arbeid for å sikre kunstnerisk frihet, ytringsfrihet og prinsippet om en armlengdes avstand på musikk- og scenekunstmrådet.

Hvordan best sikre armlengdeprinsippet

NTO har formulert syv punkter som inngår i foreningens beredskapsarbeid og som oppsummerer hvordan vi mener at armlengdeprinsippet best kan ivaretas i forholdet mellom politiske myndigheter og kunstinstitusjonene.

OVERORDNEDE MÅL FOR NTOs INTERESSEPOLITISKE ARBEID

NTO skal:

- Bidra til en kulturpolitikk som er konsistent forankret i Grunnloven § 100 og statens forpliktelse til å sikre de institusjonelle vilkårene for kunsten som fri ytring.
- Sikre at kvalitet og ytringsmangfold er tydelig formulert som overordnede kulturpolitiske mål, og at det ikke legges instrumentelle føringer for tilskuddet til virksomhetene.
- Sikre bransjen gode og forutsigbare rammevilkår som legger til rette for at virksomhetene kan produsere og formidle musikk og scenekunst av høyest mulig kvalitet til et størst mulig og mest mulig sammensatt publikum.
- Arbeide for å opprettholde og videreutvikle et landsdekkende nettverk av selvstendige og forskjelligartede musikk- og scenekunstinstitusjoner som representerer lokal produksjon og desentralisert kunstfaglig beslutningsmyndighet.
- Arbeide for solide strukturer, virkemidler og ordninger som er best mulig rustet for å sikre sterke, uavhengige institusjoner, også under skiftende politiske klima.
- Bidra til at kulturpolitiske beslutninger alltid har kunsten og publikum for øye.
- Fremme kunstens frihet og kunstinstitusjonenes uavhengighet, og bidra til at prinsippet om en armlengdes avstand ivaretas og forstås både i bransjen og blant politikere og byråkrater på alle forvaltningsnivåene.
- Bidra til en kulturpolitikk som sikrer virksomhetenes kunstneriske handlingsrom, og som legger til rette for at de kan dyrke sin egenart og utvikle seg i henhold til egne visjoner og mål.
- Bidra til et dialogbasert styringssystem som anerkjenner at verken kvalitet eller ressursutnyttelse kan reduseres til nøkkeltall.
- Arbeide for en skole- og utdanningspolitikk som bygger opp under kunstpolitiske mål om kvalitet og tilgjengelighet.
- Fremme kunnskaps-, refleksjons-, og samtalerommet rundt kunsten.
- Synliggjøre og styrke institusjonene som demokratiske fellesarenaer for meningsbrytning med en samfunnsverdi også utover individuelle besøk.
- Synliggjøre musikk- og scenekunstinstitusjonenes verdi som kunstprodusenter- og formidlere, samt virksomhetenes positive ringvirkninger og betydning som kompetansemiljø for det øvrige kunst- og kulturlivet.
- Bidra til en langsiktig og språkbevisst politikutforming og et offentlig ordskifte som er basert på forsknings- og erfaringsbasert bransjeinnsikt.

OVERORDNEDE MÅL FOR NTOS BEREDSKAP SARBEID FOR Å SIKRE KUNSTENS FRIHET

- NTO skal bidra til kulturpolitiske rammeverk og strukturer som legger til rette for sterke, selvstendige musikk- og scenekunstinstitusjoner.
- NTO skal bidra til å holde samfunnsdebatten om den kunstneriske friheten levende og bidra til bevissthet og kunnskap i offentligheten om hva kunstnerisk frihet er og hvilken verdi den har.
- NTO skal forsvare prinsippet om en armlengdes avstand mellom politikk og kunst, og fremme kunnskap og felles forståelse om hva dette prinsippet betyr i praksis og hvordan det best ivaretas i tilskuddsforvaltning, eierstyring og styreoppnevning.
- NTO skal vedvarende bygge opp og videreutvikle kunnskap, dømmekraft og argumentasjon for raskt å kunne identifisere prinsipielle saker og sikre kort responstid for uttalelser. Også de små stegene i feil retning skal identifiseres og påtales.
- NTO skal unngå unnfallenhet, ureflektert ettergivenhet eller medløperi i frykt for at institusjonene mister offentlig tilskudd.
- NTO skal vise internasjonal solidaritet og ytre seg prinsipielt også i saker utenfor Norge når den kunstneriske friheten er truet.
- NTO skal gjennom nettverksarbeid og møteplasser for medlemmene bidra til å fremme kunnskap, kompetanse, modighet og yrkesetikk i bransjen.

HVORDAN BEST SIKRE PRINSIPPET OM EN ARMLENGDES AVSTAND

NTO har utarbeidet syv hovedpunkter som oppsummerer hvordan vi mener at armlengdeprinsippet best kan ivaretas i forholdet mellom politiske myndigheter og kunstinstitusjonene:

- Kunstinstitusjonene bør organiseres som selvstendige rettssubjekt, f.eks. som stiftelser eller aksjeselskap.
- Armlengdeprinsippet må ivaretas i både tilskuddsforvaltning, eierstyring og styreoppnevning på alle forvaltningsnivåene. I forlengelsen av eierstyring må prinsippet også anerkjennes i både statlige og fylkeskommunale/kommunale selskapskontroller.
- Det bør etterstrebes politisk maktspredning i finansiering, eierskap og styreoppnevning.
- Profesjonelle, transparente og etterprøvbare prosedyrer for styreoppnevning skal bidra til å sikre styrenes uavhengighet fra politiske myndigheter. Dette kan ivaretas ved at det nedsettes valgkomiteer fremfor at myndighetene oppnevner styremedlemmer direkte.
 - Valgkomiteene skal arbeide ut ifra institusjonenes behov for kompetente og velfungerende styre med god rolleforståelse, og sikre at mangfold og representasjon er godt ivaretatt.
 - Verken eiere eller bevilgende myndigheter skal være direkte representert i styrene.
- Kunstnerisk ledelse bør ansettes på åremål av et selvstendig styre og skal ikke utnevnes av politiske myndigheter.
- Mål- og resultatstyring må være underlagt armlengdeprinsippet, og prinsippet skal eksplisitt ligge til grunn i styrings- og plandokumenter på alle forvaltningsnivåene.
 - Kvalitet, ytringsmangfold og allmenn tilgjengelighet skal være de overordnede målene for tilskudd på alle forvaltningsnivåene, mens institusjonene selv definerer konkrete mål for egen virksomhet.
 - Det skal ikke knyttes forutsetninger til tilskuddet som direkte eller indirekte griper inn i kunstinstitusjonenes innholdsmessige programmering eller som samlet innsnevrer det kunstneriske handlingsrommet og undergraver kvalitetsmålet.
 - Institusjonene skal i all hovedsak finansieres gjennom rammetilskudd fremfor prosjektmidler knyttet til bestemte formål.
- Politisk skjevfordeling av midler og etterhåndssensur, i form av kutt eller trusler om å kutte i tilskuddet til en virksomhet av hensyn til politiske meninger, representerer utilbørlig inngripen i den kunstneriske friheten og er ikke akseptabelt.

NTOs VEDTEKTER

Sist revidert på årsmøte i NTO 14. juni 2018.

§ 1: FORMÅL

NTO er en arbeidsgiver- og interesseforening for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innen musikk og scenekunst, samt virksomheter med annen særskilt tilknytning til bransjen.

NTO skal:

- bistå medlemmene ved forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- etter medlemmenes ønske på deres vegne forhandle og slutte avtaler med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner, samt med andre vare- og tjenesteleverandører.
- arbeide for at medlemsorganisasjonene utvikler seg som profesjonelle og effektive arbeidsgivere og styrker sin kompetanse som formidlere av musikk og scenekunst.
- arbeide for at kunstneriske hensyn er grunnlaget for de beslutninger som blir fattet av tilskuddsmyndigheter, og i forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- vektlegge sektorens betydning overfor stat, fylke og kommune, og overfor allmennheten.
- søke innflytelse som en toneangivende og troverdig part i spørsmål som angår sektoren.
- ha som mål at profesjonell kunst skal være tilgjengelig for flest mulig.
- bidra aktivt til å bygge og vedlikeholde nasjonale, nordiske og internasjonale nettverk på musikk- og scenekunstmrådet.

§ 2: MEDLEMSKAP

Som medlemmer av NTO kan opptas profesjonelle, offentlig støttede virksomheter som produserer, programmerer eller formidler musikk og scenekunst, eller har annen særskilt tilknytning til bransjen. Medlemskap skal godkjennes av styret.

Utmelding: Ved utmelding opphører medlemskapets økonomiske forpliktelser fra og med foreningens årsmøte neste kalenderår.

§ 3: ÅRSMØTET

Årsmøtet er foreningens høyeste organ.

Årsmøtet innkalles ordinært en gang årlig innen 1. juli.

Årsmøtet ledes av en ordstyrer valgt av årsmøtet ved møtets begynnelse.

Årsmøtet velger to av de stemmeberettigede årsmøte-deltagerne til å underskrive protokollen.

Medlemmene har mellom 1 – en – og – 4 – fire stemmer på årsmøtet beregnet i forhold til størrelsen på årskontingenten det enkelte medlem betaler til foreningen.

Medlemmene kan møte på årsmøtet med det antall representanter som medlemmets stemmetall representerer. En representant kan gjennom skriftlig fullmakt stille med flere stemmer fra egen virksomhet.

Årsmøtet vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

§ 4: ÅRSMØTETS OPPGAVER

Årsmøtet behandler foreningens kontingentramme, regnskap for foreningens virksomhet og styrets beretning, samt andre saker som styret og valgkomiteen legger frem for årsmøtet i samsvar med vedtektens § 10, eller for et ekstraordinært årsmøte.

§ 5: STYRE

Styret velges av årsmøtet for ett år ad gangen. Styret består av 9 – ni – medlemmer og 4 faste numerisk valgte varamedlemmer. 2 – to – av styremedlemmene må representere orkestrene, og 7 – sju – velges blant foreningens øvrige medlemmer. Minst 1 – en – av varamedlemmene skal representere orkestrene.

Styrets leder og nestleder velges særskilt. Styret bør sammensettes slik at det på en hensiktsmessig måte best mulig kan representere medlemmenes fellesinteresser og de enkelte medlemmenes egenart.

§ 6: STYRETS VIRKSOMHET

Styret vedtar budsjettet og leder foreningens virksomhet og bærer ansvar for at denne drives og utvikles best mulig.

Styret trer sammen når lederen bestemmer det, eller et flertall i styret krever det.

Styret er vedtaksdyktig når minst 6 – seks – medlemmer er til stede. Vedtak fattes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme voteringsresultatet.

Styret velger 2 – to – styremedlemmer som sammen med leder og nestleder utgjør styrets arbeidsutvalg. Styret oppnevner foreningens forhandlingsutvalg.

Til møte i styret eller arbeidsutvalg kan styrets leder innkalle en representant for et medlem som antas særlig interessert i en sak som er oppført på dagsorden.

Styret kan utferdige instruks for foreningens direktør.

§ 7: ADMINISTRASJON

Foreningens administrasjon holder til i Oslo. Foreningens direktør tilsettes av styret. Direktøren er styrets sekretær og er ansvarlig for forvaltningen av foreningen.

§ 8: MEDLEMSKONTINGENT

NTO bærer selv sine utgifter. Årsmøtet fastsetter den årlige kontingentramme. Styret fastsetter innenfor vedtatt ramme det enkelte medlems kontingent. Ved fordeling av kontingenten tas det utgangspunkt i forholdet mellom medlemmenes offentlige tilskudd.

§ 9: AVSTEMMING PÅ ÅRSMØTET

Vedtak på årsmøtet gjøres ved alminnelig flertall. Vedtak om endringer i foreningens vedtekter og oppløsning av foreningen krever 2/3 flertall. Vedtak om oppløsning av foreningen må gjøres i 2 – to – påfølgende ordinære årsmøter.

§ 10: ÅRSMØTET

Årsmøtet

- 1) behandler foreningens:
 - a) årsmelding
 - b) årsregnskap
 - c) vedtekter
 - d) neste års kontingentramme
 - e) andre saker som fremlegges av styret
- 2) vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.
- 3) velger for perioden fra årsmøte til årsmøte:
 - a) 9 – ni – medlemmer og 4 – fire – faste numerisk valgte varamedlemmer til styret
 - b) styrets leder og nestleder
 - c) valgkomité på 3 – tre – medlemmer med vedtak om hvem som sammenkaller komiteen
 - d) revisor

NTO-MEDLEMSKAP

Som et supplement til medlemsparagrafen i vedtektene, har NTO utarbeidet et sett veiledende kriterier til styrets behandling av søknader om medlemskap.

Hensikten med kriteriene er å tydeliggjøre hvilke virksomheter som kan ha nytte av å bli en del av NTOs interessefellesskap og – i et gjensidig forhold – bidra til å styrke og videreutvikle bransjefellesskapet. Det er lagt vekt på at ulike hensyn lar seg balansere uten at interessepolitikken blir utvannet eller utydelig, samt at medlemmene skal kunne ha et faglig utbytte av fellesskapet.

VEILEDENDE MEDLEMSKRITERIER

- Virksomheten har en formålsparagraf med en kunstnerisk profil innenfor musikk/scenekunst.
- Faglig og administrativ profesjonalitet og kontinuitet er sikret, uavhengig av enkeltpersoner.
- Kunstnerisk ledelse er skiftende (ansatt på åremål).
- Virksomheten er en profesjonell og ansvarlig arbeidsgiver, og forholder seg til bransjens profesjonelle standarder for lønn og honorarer.
- Virksomheten er organisert som et selvstendig rettssubjekt med et styre og vedtekter.
- Virksomheten er varig og en betydelig del av en kulturell infrastruktur.

MEDLEMSOVERSIKT 2021

Ved utgangen av 2021 talte NTO 51 medlemsorganisasjoner, fordelt på:

- 38 scenekunstvirksomheter: Produserende og programmerende teatre og scener, samt virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.
- 9 musikkvirksomheter: Produserende og programmerende orkestre, musikkensembler, kor og andre konsertarrangører.
- 4 musikk- og scenekunstvirksomheter: Produserende og programmerende tverrkunstneriske institusjoner.

SCENEKUNSTVIRKSOMHETER:

- Beaivváš Sámi Nášunálateáhter
- Bergen Nasjonale Opera
- BIT Teatergarasjen
- Black Box teater
- Brageteatret
- Bærum kulturhus
- Carte Blanche
- Dansens Hus
- DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge
- Den Nationale Scene
- Det Norske Teatret
- Det Vestnorske Teateret
- Dramatikkens Hus
- Haugesund Teater
- Hålogaland Teater
- Kloden
- Nationaltheatret
- Nordic Black Theatre
- Nordland Teater
- Norsk Scenekunstbruk
- Opera Østfold
- Oslo Nye Teater
- Peer Gynt as
- Riksteatret
- Rogaland Teater
- Rosendal Internasjonale Teater
- Skuespiller- og danseralliansen
- Teater Ibsen
- Teater Innlandet

- Teater Manu
- Teater Vestland
- Teatret Vårt
- Trøndelag Teater
- Turnéteatret i Trøndelag
- Unge Viken Teater
- Vega Scene
- Østfold Internasjonale Teater
- Åarjelhsaemien Teatere

MUSIKKVIRKSOMHETER :

- BIT20 Ensemble
- Det Norske Blåseensemble
- Det Norske Kammerorkester
- Det Norske Solistkor
- Edvard Grieg Kor
- Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien
- Kvartettserien/Oslo Quartet Series
- Riksscenen
- Stavanger Symfoniorkester

MUSIKK- OG SCENEKUNSTVIRKSOMHETER:

- Arktisk Filharmoni
- Den Norske Opera & Ballett
- Kilden teater og konserthus
- Trondheim Symfoniorkester & Opera

**NORSK TEATER-
OG ORKESTERFORENING**

Rosenkrantz gate 9, 0159 Oslo
+47 23 10 09 90
nto@nto.no
www.nto.no